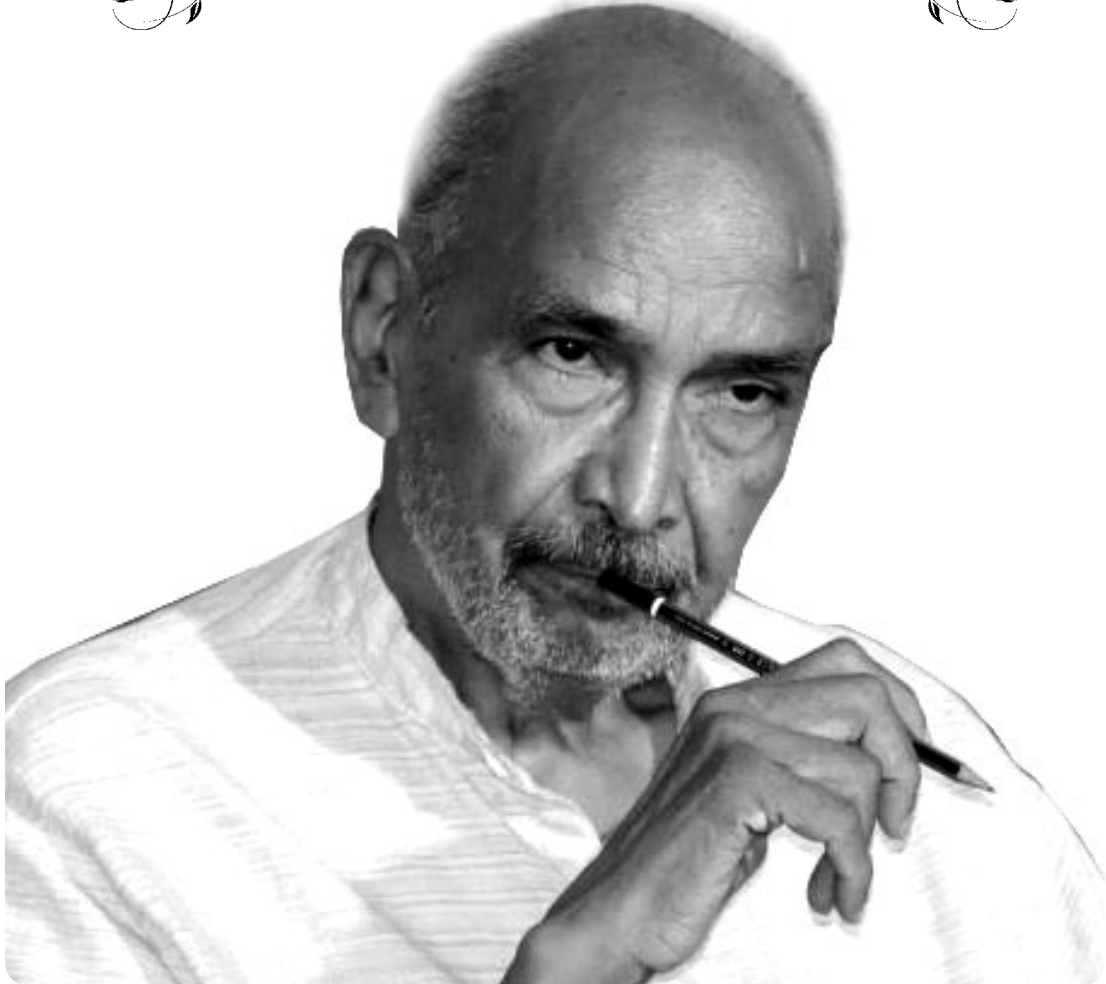
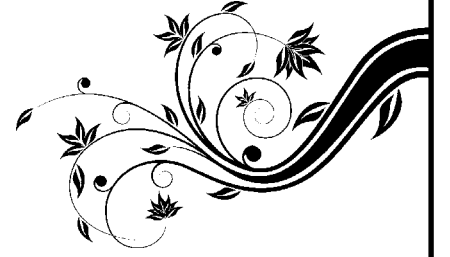

మన్నెంలో...

సంపుటి 19 సంఖ్య 4

అక్టోబర్ - డిసెంబరు - 2015

ఆదివాసీల అంబేద్కర్ డా॥ బి.డి. శర్మ గారికి నివాళి!

ఎడిటోరియల్ టీం

పి.యస్. అజయ్ కుమార్
 ఎల్. మల్లిక్
 పి. రఘు
 పి. త్రినాధరావు
 టి. కాంతారావు

అడ్వైజరీ కమిటీ

కె. గంగారావు
 ఇ. మహాలక్ష్మి
 బి. సూర్యం
 బి. చక్రధర్
 ఎ. సూర్యనారాయణ
 ఎ. కృష్ణారావు
 పి. గున్నమ్మ

చిత్రకారులు

బి. హరి

ప్రచురణకర్త

‘పరిచయ’

ప్లాట్ నెం. 110, ఎండాడ
 సెనోరా బీచ్ రిసార్ట్స్ దగ్గర
 విశాఖపట్నం - 530 045
 ఫోన్ : 0891-2526663
 2735332
 e-mail : mannemlo@laya.org.in
 Web : www.laya.org.in

ముద్రణ

లయల్ బైమ్ కంప్యూటర్ సర్వీసెస్
 29-42-18,
 ఎస్.బి.ఐ. కోలని
 జడ్డికోర్డు ఎదురుగా
 విశాఖపట్నం - 530 020
 ఫోన్ : (0891) 2565270

భూమి, ఉపాధి, అభివృద్ధి ఈ మూడు ఆదివాసీ జీవన మనుగడకు సంబంధించిన కీలకమైన అంశాలు భూమి అంటే ఆదివాసీలకు వ్యవసాయ భూమి, అటవీ భూమి ఈ రెండింటితో ముడిపడి వున్నది వారి జీవనోపాధి. అతి తక్కువ అవసరాలతో, ప్రకృతితో మామేకమై సాగే ఆదివాసీల జీవన విధానం ఎలాంటి పర్యావరణ ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపించదు. సరికదా, అది పర్యావరణాన్ని రక్షిస్తూ, సుస్థిరతను సాధించిన జీవన పద్ధతి. ఈ జీవన పద్ధతి దాని పునాదిపై నిర్మితమైన విలువల సంస్కృతి నుండి ఇతర సమాజాలు (సో కాల్ నాగరికులు) నేర్చుకోవలసింది చాలా వుంది.

తాము నాగరికులమనీ, తమరి అభివృద్ధిని మిడిసిపడుతూ ఆదివాసీలను ఈసడించే సమాజాలు భూగోళాన్ని విధ్వంసం దరిదాపులకు తీసుకువచ్చారు. నీరు, గాలిని కొనుక్కోవలసిన దుస్థితికి ఈ నాగరిక సమాజాలు చేరుకున్నాయి. ఫ్రాన్స్ దేశంలో సమావేశమైన ఈ నాగరిక సమాజపు పెద్దలందరూ తాము చేసిన విధ్వంసం నుండి తమకు ఆశ్రయం ఇస్తున్న ఈ ధరిత్రిని ఎలా రక్షించాలని తలలు బద్దలుకొట్టుకున్నారు. వారు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న దేశాలలోనే ఆదివాసీల జీవన విధానం, సంస్కృతి, విలువలను పరిశీలించేందుకు వారి నుండి వినవ్రుంగా చేర్చుకునేందుకు వారు సిద్ధంగా లేరు. ఇది వారి అహంకారానికి, హ్రస్వ దృష్టికి మంచి ఉదాహరణ.

పర్యావరణ విధ్వంసంపై జరుగుతున్న చర్చ నుండి తెలివిగా “అభివృద్ధి” నమూనాలపై చర్చను తొలగించారు. గతంలో జరిగిన ఇటువంటి అంతర్జాతీయ సమావేశంలో పాల్గొన్న అప్పటి అమెరికల్ అధ్యక్షుడు మాట్లాడుతూ “అమెరికన్ల జీవన విధానం చర్చలకు అతీతం” అని ప్రకటించాడు. ఈ అహంకారంలో నుండి నాగరికులు బయట పడనంత వరకు వారికి ఆదివాసీల అర్థం కాదు, అర్థం చేసుకోలేదు.

ఇందులో....

ఆదివాసీల అంబేద్కర్ డా॥ బి.డి. శర్మగారికి నివాళి! 1

అటవీ హక్కుల చట్టం, 2006 పై అవగాహనా సదస్సు..... 3

దున్నే వాడికే భూమి 13

ఆదివాసీల అభివృద్ధి ఒక మిథ్య..... 17

విజయవంతమైన ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. ప్రచార ఉద్యమం 21

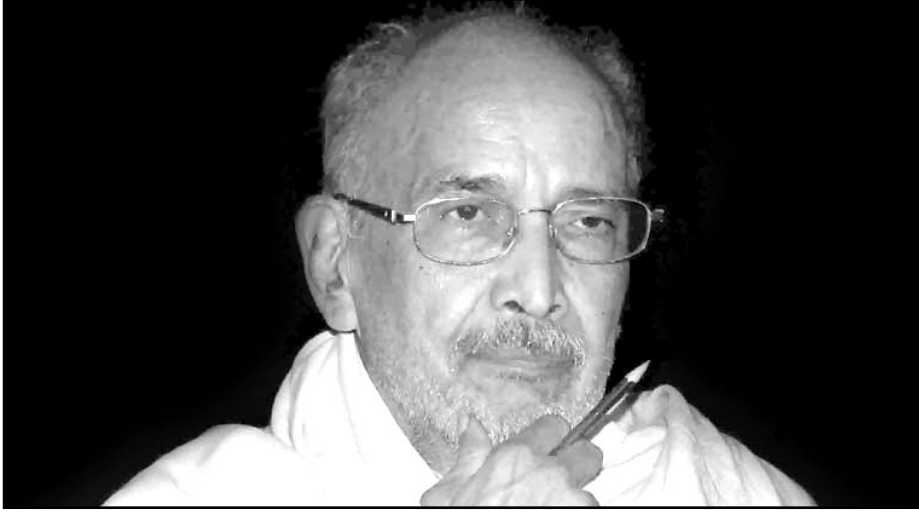
అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుపై రాష్ట్ర సదస్సు..... 24

కీలక చట్టాలపై ఆదివాసీ యువతకు శిక్షణ 28

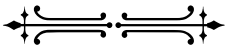
అసంఘటిత కార్మికులకు సంక్షేమ పథకాలు 30

వార్తలు - విశేషాలు 32

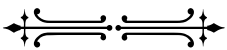
‘మన్నెంలొ...’ ప్రచురింపబడే వ్యాసాల్లోని అభిప్రాయాలు ఆయా రచయితలవి మాత్రమే. పత్రిక వాటితో ఏకీభవించిందని అనుకోరాదు.

ఆదివాసీల అంబేద్కర్ డా॥ బి.డి. శర్మగారికి నివాళి!

గణిత శాస్త్రంలో విద్యాభ్యాసం చేసిన శ్రీ శర్మ, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఐ.ఏ.ఎస్ కు ఎంపికైన మొదటి తరం అధికారులలో ఒకరు. అవిభాజ్య బస్తరు జిల్లాకు ఆయన కలెక్టరుగా పని చేసారు. బస్తరంటే ఆదివాసీలే ఎక్కువ. గిరిజనేతరులు, కాంట్రాక్టర్లు, కార్పొరేట్ శక్తులు, రాజకీయ నాయకులు, అధికారులు ఈ ఆదివాసీలను ఎలా దోపిడి చేస్తున్నది ఆయన చాలా దగ్గరగా పరిశీలించారు. అప్పటి నుండి మరి శ్వాస విడిచే వరకు ఆయన వారి కోసమే పనిచేసారు. పదుల సంఖ్యలో ఇంగ్లీషు, హిందీలలో రచనలు, నివేదికలు, ప్రకటనలు రూపొందించారు. 1956 నుండి 2015 తన ఆఖరి గడియల వరకు ఆదివాసీలకు సంబంధించిన అంశాలపైనే ఎక్కువగా కృషి చేసారు.

ప్రభుత్వంలో అత్యున్నత అధికారులు ఐ.ఏ.ఎస్.లు. వారిలో పేదల పక్షం వహించేవారు అరుదు. అందులో ఆదివాసీల పక్షాన పనిచేసేవారు, వారికోసం పరితపించేవారు మరీ అరుదు. అలాంటి అరుదైన మహనీయుడు డా॥ బి.డి. శర్మ. అలాంటి నిష్కలంకుడు, ఆదివాసీల సేవాతత్పరుడు రాబోయే రోజులలో మరొకరు వస్తారా? వుంటారా! అనిపిస్తుంది, అలాంటి ఆయన జీవితం గూర్చి ప్రస్తుత వ్యాసంలో కొంత తెలుసుకుందాం.

గణిత శాస్త్రంలో విద్యాభ్యాసం చేసిన శ్రీ శర్మ, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఐ.ఏ.ఎస్ కు ఎంపికైన మొదటి తరం అధికారులలో ఒకరు. అవిభాజ్య బస్తరు జిల్లాకు ఆయన కలెక్టరుగా పని చేసారు. బస్తరంటే ఆదివాసీలే ఎక్కువ. గిరిజనేతరులు, కాంట్రాక్టర్లు, కార్పొరేట్ శక్తులు, రాజకీయ నాయకులు, అధికారులు ఈ ఆదివాసీలను ఎలా దోపిడి చేస్తున్నది ఆయన చాలా దగ్గరగా పరిశీలించారు. అప్పటి నుండి మరి శ్వాస విడిచే వరకు ఆయన వారి కోసమే పనిచేసారు. పదుల సంఖ్యలో ఇంగ్లీషు, హిందీలలో రచనలు, నివేదికలు, ప్రకటనలు రూపొందించారు. 1956 నుండి 2015 తన ఆఖరి గడియల వరకు ఆదివాసీలకు సంబంధించిన అంశాలపైనే ఎక్కువగా కృషి చేసారు. అందుకనే అన్ని ప్రభుత్వ విధానాలు, కీలకమైన చట్టాల రూపకల్పనలో, విమర్శలలో ఆయన ప్రమేయం వుంది. ఆదివాసీలను ప్రేమించిన శ్రీ ఎస్.ఆర్. శంకరన్, శ్రీ బి.ఎన్. యుగంధర్, శ్రీ కె.బి. సక్సేనా, శ్రీ ఎన్.సి. సక్సేనా వంటి ఎందరో ఇతర ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారులకు ఆయన మార్గదర్శిగా, ప్రేరణగా నిలిచారు. విధానపరమైన అంశాలలో ఆయనతో విభేదించేవారు సహితం ఆయనపట్ల ప్రగాఢమైన గౌరవాన్ని చూపిస్తారు. భారతీయ ఆదివాసీల కోసం అంతగా శ్రమించిన ఆ స్థాయి వ్యక్తి బహుశా మరొకరు లేరు.

భారతదేశ అభివృద్ధికి, ప్రణాళిక సంఘం పంచవర్ష ప్రణాళికలను రూపొందిస్తూ వుంటుంది. అయితే దళితులు, ఆదివాసీలకు ప్రత్యేక ప్రణాళిక (సబ్-ప్లాన్) రూపకల్పన చేసిన వారిలో శ్రీ బి.డి. శర్మ ఒకరు. మన రాజ్యాంగం ఆదివాసీ ప్రాంతాలను “5వ షెడ్యూల్”, “6వ షెడ్యూల్” ప్రాంతాలుగా గుర్తించింది. అయితే ఒక గ్రామాన్ని షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంగా గుర్తించే అధికారం రాజ్యాంగం ప్రకారం భారత రాష్ట్రపతికి మాత్రమే వుంది. 1950 తరువాత “5వ షెడ్యూల్” ప్రాంతాల గుర్తింపు, ప్రకటనలో ఆదివాసీలకు చాలా అన్యాయం జరిగిందని గుర్తించిన మొదటి తరం అధికారులలో శ్రీ బి.డి. శర్మ ముందుంటారు. ఎందుకంటే నూటికి నూరుశాతం ఆదివాసీలు వున్న చాలా గ్రామాలు “5వ షెడ్యూల్”

అనువుకాని చోట వుండు, అల్లుడు వైద్యుడు. చెప్పుకొంటే మానం పోతుంది, చెప్పుకుంటే ప్రాణం పోతుంది.

పరిధిలోకి రాలేదు. దాంతో వీరందరూ రాజ్యంగం ఇచ్చిన రక్షణను పొందలేకపోతున్నారని శర్మ గుర్తించారు. ఇలాంటి గ్రామాలన్నింటిని 5వ షెడ్యూల్ పరిధిలోకి తేవాలంటే, రాజ్యంగ సవరణ అవసరమయ్యింది. బి.డి. శర్మ గారి కృషితోనే దేశంలోని చాలా రాష్ట్రాలలోని ఇటువంటి గ్రామాలను షెడ్యూల్ ప్రాంతాల పరిధిలోకి తీసుకురావడం వీలయ్యింది. దురదృష్టం ఏమిటంటే బి.డి. శర్మ ద్వారా వచ్చిన ఈ మహాదవకాశాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ (ఉమ్మడి) నాన్-షెడ్యూల్ ఆదివాసీలు మాత్రం పొందలేకపోయారు. 1976లో రాష్ట్ర మంత్రి వర్గం ఆమోదించిన 800 పైచిలుకు నాన్-షెడ్యూల్డ్ ఆదివాసీ గ్రామాలు నేటికీ అలాగే వుండిపోయాయి. ఈ విషయమై ఆయన చాలా ఆవేదన చెందేవారు. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట కూడా ఆయన కె.బి. సక్సేనా, బి.ఎన్. యుగంధర్ గార్లను వెంటబెట్టుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ గిరిజన సంక్షేమశాఖ కార్యాలయానికి వచ్చారు. ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ (విద్యాసాగర్), కమీషనరు (శాంతి కుమారి) గార్లను కలసి షెడ్యూల్డ్ కాని ఆదివాసీలకు న్యాయం చెయ్యాలని, గిరిజన ప్రాంతాల పంచాయితీ రాజ్ (పెసా) చట్టానికి నియమాలు రూపొందించాలని కోరారు. (ఆ సమావేశంలో పాల్గొనే అదృష్టం ఈ వ్యాస రచయితకు లభించింది.)

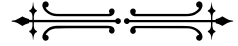
కేంద్రమంత్రితో సమానమైన జాతీయ కమీషనరు, ఎస్.సి., ఎస్.టి. కమీషనరుగా ఒక రూపాయి జీతంతో పనిచేసారు. దేశమంతా తిరిగి ఎంతో శ్రమించి తాను రూపొందించిన రెండు భాగాల “కమీషన్ నివేదిక”ను తన పదవి కాలం ముగిసిన చాలా కాలానికి, పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, పార్లమెంటు “విజిటర్స్ గ్యాలరీ”లో కూర్చోని వీక్షించారు. ఆ నివేదికపై పార్లమెంటు సభ్యులు ఎలాంటి చర్య చేయకపోవడం, ఎవరు ఎలాంటి ఆసక్తిని ప్రదర్శించకపోవడం ఆయనను తీవ్రంగా కలవరపరిచింది. దళితులు, ఆదివాసీల పట్ల రాజకీయ పార్టీలలో పెరుగుతున్న బాధ్యతరాహిత్యం, పార్లమెంటు అనాసక్తిని గూర్చి ఆయన ఆవేదన చెందారు. ఆ నివేదికను తానే ప్రచురించి దేశ ప్రజల ముందు వుంచారు.

నిరాడంబర జీవనశైలిలో ఆయన ఒక ఆదివాసీ, ఆదివాసీలకు సంబంధించి “బోధించు”, “సమీకరించు”, “పోరాడు” అనే అంబేద్కరు సూత్రీకరణలో ఆయనొక ఉద్యమకారుడు. ఎస్.సి., ఎస్.టి. కమీషన్ జాతీయ కమీషనర్ గా ఆయన నివేదికను పలువురు మేధావులు రాజ్యాంగంతో సమానమైన ‘రెండవ రాజ్యాంగం’గా కీర్తించారు. ఆదివాసీల, దళితుల హక్కుల కోసం ఆయన “భారత్ జన్ ఆందోళన్”ను ప్రారంభించినవాడు. రెండు జతల బట్టలు, ఒక టవల్, చేతి సంచితో దేశంలోని అన్ని ఆదివాసీ ప్రాంతాలను ఆయన తిరుగాడాడు. నిజాయితీతో ఆదివాసీల కోసం పనిచేసే సామాజిక కార్యకర్తలకు, ఉద్యమాలకు ఆయన వెన్నుదన్నుగా, నైతిక శక్తిగా నిలబడ్డాడు.

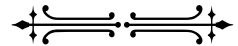
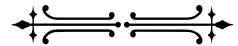
మైనింగ్ మాఫియాకు వారి కొమ్ము కాసే రాజకీయ, అధికారుల ముఠాల ప్రయోజనాలకు భంగం కల్పిస్తున్నాడనే కోపంతో మతోన్మాదశక్తులు అంతటి పెద్దాయనను నడి బజారులో కొట్టారు, వస్త్రాలు చించేసారు, మెడలో చెప్పుల దండ వేసి రోడ్లపై నడిపించారు. ఆదివాసీల కోసం ఈ అవమానాలను భరించినవాడు, తన కర్తవ్య నిర్వహణలో ఒక్క అడుగు కూడా వెనక్కి వేయని ధీశాలి డా॥ బి.డి. శర్మ, ఐ.ఎ.ఎస్.

ఆయన మరణవార్తను భారతీయ మీడియా అసలు పట్టించుకోనేలేదు. దేశ ప్రజలకు, ఆదివాసీలకు ఈ విషయం తెలియజేయలేదు. జాతీయ పతాకం అవనతం కాలేదు. ఆఖరి రోజులలో ఎంతో ఆవేదనతో ఆయన వ్రాసిన “అన్ బ్రోకెన్ హిస్టరీ ఆఫ్ బ్రోకెన్ ప్రామిసెస్” అనే పుస్తకం దేశంలో ఆదివాసీలకు జరిగిన అన్యాయాన్ని రికార్డు చేసింది. ఆదివాసీల సంస్కృతి, వనరులు, అస్థిత్వంపై దాడులు పెరిగిపోతున్న ఈ సందర్భంలో వారికోసమే జీవించి, తపించి, పలవరించిన మనిషి దూరమైపోవడం మాటలలో చెప్పలేని విషాదం, బాధ. బి.డి. శర్మ గార్ని “మన్నెంలో” తలవంచి, వినమ్రంగా శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తున్నది.

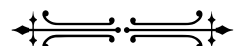
- ఎడిటోరియల్ టీం

కేంద్రమంత్రితో సమానమైన జాతీయ కమీషనరు, ఎస్.సి., ఎస్.టి. కమీషనరుగా ఒక రూపాయి జీతంతో పనిచేసారు. దేశమంతా తిరిగి ఎంతో శ్రమించి తాను రూపొందించిన రెండు భాగాల “కమీషన్ నివేదిక”ను తన పదవి కాలం ముగిసిన చాలా కాలానికి, పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, పార్లమెంటు “విజిటర్స్ గ్యాలరీ”లో కూర్చోని వీక్షించారు. ఆ నివేదికపై పార్లమెంటు సభ్యులు ఎలాంటి చర్య చేయకపోవడం, ఎవరు ఎలాంటి ఆసక్తిని ప్రదర్శించకపోవడం ఆయనను తీవ్రంగా కలవరపరిచింది.

నిరాడంబర జీవనశైలిలో ఆయన ఒక ఆదివాసీ, ఆదివాసీలకు సంబంధించి “బోధించు”, “సమీకరించు”, “పోరాడు” అనే అంబేద్కరు సూత్రీకరణలో ఆయనొక ఉద్యమకారుడు. ఎస్.సి., ఎస్.టి. కమీషన్ జాతీయ కమీషనర్ గా ఆయన నివేదికను పలువురు మేధావులు రాజ్యాంగంతో సమానమైన ‘రెండవ రాజ్యాంగం’గా కీర్తించారు. ఆదివాసీల, దళితుల హక్కుల కోసం ఆయన “భారత్ జన్ ఆందోళన్”ను ప్రారంభించినవాడు.

అటవీ హక్కుల చట్టం, 2006 పై అవగాహనా సదస్సు

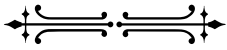
శ్రీకాకుళం జిల్లా, సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ (ఐ.టి.డి.ఎ) పరిధిలో సంబంధిత శాఖల సిబ్బందికి, ప్రజా సంఘాలకు మరియు లబ్ధిదారులకు అటవీ హక్కుల చట్టం-2006 పై సరైన అవగాహన కల్పించి, చట్టం అమలుకు పూర్తి స్థాయిలో కృషి చేయాలనే లక్ష్యంతో ప్రాజెక్టు అధికారి (పి.ఓ) నవంబరు 17, 2015 తేదీన సీతంపేటలోని పి.ఎం.ఆర్.సి. భవనం నందు ఒక అవగాహనా సదస్సు నిర్వహించారు. జిల్లాలోని వివిధ ప్రజాసంఘాల ప్రతినిధులు, ఆదివాసీ కార్యకర్తలు, ప్రజాప్రతినిధులు మరియు వెలుగు, రెవిన్యూ, అటవీ, గిరిజన సంక్షేమ శాఖల మరియు జి.సి.సి. అధికారులు, మీడియా సభ్యులు దీనిలో పాల్గొన్నారు.

సదస్సు ముఖ్య లక్ష్యాలు:

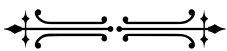
- ✓ అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుకు సంబంధించి ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో ఇప్పటివరకూ జరిగిన కృషి, సాధించిన ప్రగతిని సమీక్షించడం
- ✓ చట్టం అమలు ప్రక్రియకు అనుసరిస్తున్న విధివిధానాలు, పద్ధతుల గూర్చి చర్చించడం
- ✓ అమలు ప్రక్రియలలో ఎదురవుతున్న సమస్యలు, కారణాలను తెలుసుకొని, పరిష్కారాలను కనుగొనడం.
- ✓ సమస్యల పరిష్కారానికి ఆయా అధికారులను సంసిద్ధులను చేయడం, జిల్లా యంత్రాంగాన్ని చైతన్యపరచడం తద్వారా ఆదివాసీలకు మేలు జరిగేలా చూడడం.
- ✓ అమలు ప్రక్రియలో వివిధ ప్రజా సంఘాలు, సంస్థలను భాగస్వాములను చేయడం, వారి సహాయ సహకారాలను సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా ఉపయోగించుకోవడం.

నేపథ్యం :

అటవీ హక్కుల చట్టం - 2006 అమలులో ఎదురవుతున్న సమస్యల పరిష్కారంపై సమీక్షించేందుకు గత నెల 14వ తేదీన హైదరాబాదులో ఒక రాష్ట్రస్థాయి సదస్సు జరిగింది. ఈ సందర్భంగా చట్టం ప్రకారం తమకు రావాల్సిన హక్కులను పొందడానికి గిరిజనులు ఎదుర్కొంటున్న పలు సమస్యలను వివిధ ప్రజా సంఘాలు సదస్సు ముందుంచాయి. దీనికి

శ్రీకాకుళం జిల్లా, సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ (ఐ.టి.డి.ఎ) పరిధిలో సంబంధిత శాఖల సిబ్బందికి, ప్రజా సంఘాలకు మరియు లబ్ధిదారులకు అటవీ హక్కుల చట్టం-2006 పై సరైన అవగాహన కల్పించి, చట్టం అమలుకు పూర్తి స్థాయిలో కృషి చేయాలనే లక్ష్యంతో ప్రాజెక్టు అధికారి (పి.ఓ) నవంబరు 17, 2015 తేదీన సీతంపేటలోని పి.ఎం.ఆర్.సి. భవనం నందు ఒక అవగాహనా సదస్సు నిర్వహించారు.

అడవిలో అక్కమ్మ తల విరబోసుకుంది? (ఈత చెట్టు)

కొనసాగింపుగా జిల్లా స్థాయిలో సమస్యల పరిష్కారానికి తొలి ప్రయత్నంగా ప్రస్తుత సదస్సును ప్రారంభిస్తూ, పి.ఓ. అక్కడ పేర్కొనబడిన కొన్ని ముఖ్యమైన సమస్యలను తిరిగి ప్రస్తావించారు.

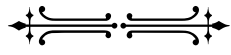
1. గిరిజనులు వాస్తవంగా సాగు చేసుకొంటున్న మొత్తం భూమికి ఎక్కడా హక్కు పత్రాలు జారీ కాలేదు. చాలా మందికి ఒక ఎకరాలోపు విస్తీర్ణానికే పట్టాలు వచ్చాయి, చివరకు 5 సెంట్లు, 10 సెంట్లను కూడా సాగు భూమిగా పట్టాలిచ్చిన సందర్భాలు కూడా చాలానే ఉన్నాయి.
2. అధికారులు ఎక్కువ ధరఖాస్తులను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారనే వివరణ లేనే లేదు. చట్టాన్ని అమలు జరపాలన్న చిత్తశుద్ధి అధికారులకు ముఖ్యంగా అటవీశాఖకు అసలు లేదు.
3. విస్తీర్ణం సరిగా ఉండదు, ఒకవేళ ఉన్నా, పట్టలోపున్న భూమి వాస్తవంగా ఎక్కడుందో తెలియదు.
4. కమ్యూనిటీ క్వెస్ట్స్ (ఉమ్మడి హక్కులు) కల్పించడం లేదు. పైగా వన సంరక్షణ సముతుల (వి.ఎస్.ఎస్.)కు కల్పించిన హక్కులనే ఉమ్మడి హక్కులుగా చూపిస్తున్నారు.

వివిధ శాఖల మధ్య గల అభిప్రాయ భేదాలు, అవగాహనా లోపాలను సరిదిద్దుకొని, అధికారులంతా కలసి గిరిజనులకు అవసరమైన సహాయసహకారాలను అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఇది ఏర్పాటు చేయబడినది తప్పితే, ఒకరినొకరు తప్పుపట్టడానికో లేదా కొందరిని దోషులను చేయడానికో ఏర్పాటుచేయబడినది కాదని ముందుగా అధికారులంతా గ్రహించాలని పి.ఓ. కోరారు. కాబట్టి సంబంధిత శాఖల అధికారులంతా ఒక వేదికపై కూర్చొని, చర్చించుకొని సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేయడానికి ఇదొక తొలి ప్రయత్నమని, ఇకపై కూడా ఇది కొనసాగుతుందని పి.ఓ. గారు స్పష్టం చేశారు.

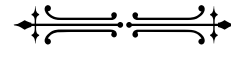
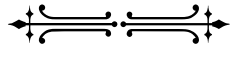
చట్టం అమలుపై వివిధ ప్రజా సంఘాల స్పందన :

పి.ఓ., సదస్సుకు హాజరైన సభ్యులను ముఖ్యంగా వివిధ ప్రజా సంఘాలను ఉద్దేశించి మాట్లాడుతూ, చట్టం అమలుకు సంబంధించి గిరిజనులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను, తమ అనుభవాలను ఈ వేదికపై పంచుకోవాలని కోరారు.

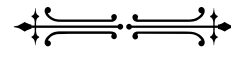
- ❖ ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. మన దేశ శాసన వ్యవస్థలోనే అత్యున్నతమైన భారత పార్లమెంటు జారీచేసిన చట్టం, దీన్ని గౌరవించడం ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ప్రతిఒక్క అధికారి బాధ్యత, కానీ నిజంగా అది జరిగిన సందర్భాలు చాలా అరుదు.
- ❖ ఈ చట్ట పీఠికలో దేశంలో గిరిజనులకు జరిగిన చారిత్రక అన్యాయం గురించి స్వయంగా పార్లమెంటే ప్రస్తావించింది. దీన్ని ఎవరూ విస్మరించకూడదు.
- ❖ ఈ చట్టం భారత శాసన చరిత్రలో ఒక విప్లవాత్మక మార్పు తెచ్చింది, అది ఏమిటంటే, ఇంతవరకూ అధికారుల వద్ద నున్న అధికారాన్ని ఇది నేరుగా ప్రజలకు (గ్రామ సభకు) అప్పగించింది. ఇంతవరకూ ఇది ఎప్పుడూ అలవాటులేని, ఊహించని పని. దీన్ని అధికారులంతా ముందుగా జీర్ణించుకోవాలి.
- ❖ అయితే ఇప్పటివరకు వి.ఆర్.ఓ., ఎం.ఆర్.ఓ., ఆర్.డి.ఓ. వంటి చదువుకొన్న అధికారులు చేసిన పనిని ఇప్పుడు అతి సాధారణమైన ప్రజలు అందులోనూ ఆదివాసీలు చేయడమంటే అంత సులభం కాదు, ప్రాథమికంగా ఎన్నో తప్పులు దొర్లుతాయి. అధికారులు చిత్తశుద్ధితో వారికి సహకరించాలే తప్ప, ఆ

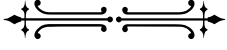

గిరిజనులు వాస్తవంగా సాగు చేసుకొంటున్న మొత్తం భూమికి ఎక్కడా హక్కు పత్రాలు జారీ కాలేదు. చాలా మందికి ఒక ఎకరాలోపు విస్తీర్ణానికే పట్టాలు వచ్చాయి, చివరకు 5 సెంట్లు, 10 సెంట్లను కూడా సాగు భూమిగా పట్టాలిచ్చిన సందర్భాలు కూడా చాలానే ఉన్నాయి.

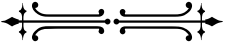
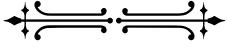

ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. మన దేశ శాసన వ్యవస్థలోనే అత్యున్నతమైన భారత పార్లమెంటు జారీచేసిన చట్టం, దీన్ని గౌరవించడం ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ప్రతిఒక్క అధికారి బాధ్యత, కానీ నిజంగా అది జరిగిన సందర్భాలు చాలా అరుదు.

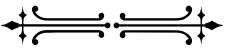

గతంలో ఎప్పుడో వేసిన
అటవీ కమిటీలను రద్దు చేసి,
ప్రస్తుత పీసా గ్రామ సభలకు
అనుగుణంగా వాటిని
పునర్నిర్మించాలి.
నాన్-షెడ్యూల్డ్ గ్రామాల్లో
అటవీ కమిటీల ఏర్పాటు
విషయంలో చాలా
జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

వెదురు, యూకలిప్టస్,
కొండ చీవురు, ఇండిప పిక్కలు,
చింతపండు వంటి అటవీ
ఉత్పత్తులపై ఈ చట్టం,
గ్రామ సభకు పూర్తి అధికారాలు
ఇచ్చింది. కానీ గిరిజన
రైతులు ఎవరైనా తమ
ఉత్పత్తులను అధిక ధరలకు
బయట ఎక్కడైనా అమ్ముకోదలిస్తే
అటవీశాఖ, జి.సి.సి.
దీన్ని అడ్డంకుంటున్నాయి.

తప్పులను అడ్డు పెట్టుకొని, వారి హక్కులు కాలరాయాలని చూడకూడదు.

- * ఇతరులతో పోలిస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లా ఆదివాసుల పరిస్థితి భిన్నమైంది. ఇక్కడ 16 మండలాల్లోనే 'పీసా' (PESA) గ్రామ సభలు ఉన్నాయి. మిగిలిన చోట్ల సాధారణ పంచాయతీలే వున్నాయి.
- * గతంలో ఎప్పుడో వేసిన అటవీ కమిటీలను రద్దు చేసి, ప్రస్తుత పీసా గ్రామ సభలకు అనుగుణంగా వాటిని పునర్నిర్మించాలి. నాన్-షెడ్యూల్డ్ గ్రామాల్లో అటవీ కమిటీల ఏర్పాటు విషయంలో చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.
- * సీతంపేట ఐ.టి.డి.ఎ. కి సంబంధించి, ఒక వెబ్సైట్ను రూపొందించి, దానిలో అతి తక్కువ విస్తీర్ణం మంజూరైన మరియు తిరస్కరించబడిన క్వెమ్స్ వివరాలను వుంచి సంబంధిత అధికారులను పునఃసమీక్షించమని ఆదేశించాలి.
- * జిల్లా స్టాయిలో ప్రతి నెలా పి.బి. సమక్షమున సంబంధిత శాఖల అధికారులందరితో ఒక సమీక్షా సమావేశం జరగాలి, తద్వారా వారి మధ్య సమన్వయ లోపాలను పరిష్కరించాలి. (పి.ఎస్. అజయ్ కుమార్, ఎ.పి.వి.వి.యు.)
- * గ్రామాల్లో ఫారెస్ట్ కమిటీలు ఎక్కడా సరిగా లేవు. చాలామందికి తాము కమిటీలో సభ్యులమన్న విషయం కూడా తెలియదు.
- విస్తీర్ణం విషయానికొస్తే, 0.2 ఎకరాలకు సాగు పట్టాలిచ్చిన సందర్భాలు కూడా వున్నాయి. జి.సి.ఎస్. మిషన్ వాడకం, వాటి పని తీరులోని సాంకేతిక లోపాలు ఇందుకు కొంత కారణమైతే, అధికారుల అశ్రద్ధ పూర్తి కారణం.
- * ధరఖాస్తుల తిరస్కరణకు కారణాలేమిటో చెప్పడం లేదు, అవి సరైన కారణాలో కాదో ఎవరికీ తెలియదు.
- * అటవీ, రెవిన్యూ, గిరిజన సంక్షేమ శాఖల మధ్య సమన్వయ లోపం తీవ్రంగా వుంది. దీని పరిష్కారానికి ఉమ్మడి సమావేశం జరగడం లేదు.
- * వెదురు, యూకలిప్టస్, కొండ చీవురు, ఇండిప పిక్కలు, చింతపండు వంటి అటవీ ఉత్పత్తులపై ఈ చట్టం, గ్రామ సభకు పూర్తి అధికారాలు ఇచ్చింది. కానీ గిరిజన రైతులు ఎవరైనా తమ ఉత్పత్తులను అధిక ధరలకు బయట ఎక్కడైనా అమ్ముకోదలిస్తే అటవీశాఖ, జి.సి.సి. దీన్ని అడ్డంకుంటున్నాయి.
- * గిరిజనులు తమకు మంచి ఆదాయాన్నిచ్చే వెదురు పొదలను నరుక్కొని, అమ్ముకోవడానికి చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. నిజానికి వెదురు ఎప్పటికప్పుడు నరక్కపోతే నశించిపోయే స్వభావం గల ఒక చిన్నతరహా అటవీ ఉత్పత్తి. ఎన్.టి.ఎఫ్.పి.పై చట్టం గ్రామసభకిచ్చిన అధికారాలను జి.సి.సి. గుర్తించకుండా వాటి తీర్మానాలను తిరస్కరిస్తుంది. ఈ కారణంగా వెదురు లాంటి అధిక ఆదాయాన్నిచ్చే అటవీ ఫలసాయాలెన్నో ఇక్కడ నిరుపయోగంగా పడి వుంటున్నాయి.
- * కమ్యూనిటీ హక్కులను వన సంరక్షణ సముతులకు కట్టబెట్టడం ఎంత మాత్రం సరికాదు.
- * రి-క్వెమ్స్ పరిశీలన, రిసర్వేలపై అధికారులెవరూ శ్రద్ధ పెట్టడం లేదు, సిటిజన్ చార్ట్ను ఎక్కడా ప్రదర్శించడం లేదు. (ఎన్. సన్యాశిరావు ఆర్ట్స్, శ్రీకాకుళం)

అమ్మ గృహప్రవేశం, అయ్య అగ్నిప్రవేశం

❖ భామిని మండలంలో ప్రజలెవరికీ ఫారెస్టు కమిటీయే తెలియదు. ఇక్కడ ఏ గ్రామానికా గ్రామం కాకుండా మూడు, నాలుగు గ్రామాలకు కలిపి ఒక కమిటీ వుంది. 300 మంది గిరిజనులు దరఖాస్తులు చేసుకొంటే, అందులో 250 తిరస్కరించబడ్డాయి. అధికారులకు చట్టంపై సరైన అవగాహన లేకపోవడం, అటవీ అధికారులతో సహా, వి.ఆర్.బి.లు ఇతర అధికారులెవరూ ఎప్పుడూ గ్రామ సమావేశాలకు గానీ, ఎఫ్.ఆర్.సి. సమావేశాలకు గానీ హాజరు కాకపోవడం మరో ముఖ్య సమస్య. (నాగరాజు, వెలుగు సంస్థ).

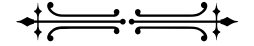
❖ సంఖ్యాపరంగా చూసినప్పుడు పట్టాలు ఎక్కువే కన్సిస్టున్నాయి కానీ, విస్తీర్ణంలో మాత్రం చాలా తక్కువ ఉంటున్నాయి. గ్రామ సభలకు ఇవ్వాలని కమ్యూనిటీ రైట్స్ను వి.ఎస్.ఎస్.లకు ఇస్తున్నారు. (విజయ్, సి.బి.బి.)

● వన సంరక్షణ సముతులతో ప్రజలను మమేకం కమ్మనడం సరికాదు, అడవిని నేరుగా ప్రజలకే అప్పగించాలి. కానీ ఇది అటవీ శాఖకు ఇష్టం లేకపోవడమే అన్ని సమస్యలకు మూలకారణం. ఎఫ్.ఆర్.సి.లకు సరైన అవగాహన లేకపోవడం మరో కారణం. (శశిభూషణ్, జనచేతన)

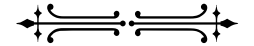
○ చాలా సార్లు పట్టాలో పేర్కొన్న భూమి వాస్తవంగా ఎక్కడుందో తెలియదు. అలాగే ఏది రెవిన్యూ లాండ్, ఏది ఫారెస్ట్ లాండ్ అయినా శాఖల్లోని అధికారులకే స్పష్టతలేక యేళ్ళ తరబడి క్వెస్షన్లు పెండింగులో పెట్టి వుంచుతున్నారు. చట్టంలో 'ఉమ్మడి హక్కులు' అంటే ఏమిటో స్పష్టమైన నిర్వచనం వుండగా, ఎవరిష్టం వచ్చినట్లు వారు ఒకరు చెరువుకే హక్కు ఇస్తాం అంటే మరొకరు శృశానికి మాత్రమే ఉమ్మడి హక్కు ఇస్తాననడం చట్టబద్ధం కాదు. (ఎస్. వైకుంఠం, ఆదివాసీ ఐక్య వేదిక)

❖ కన్వర్షన్స్ సేవలపై అధ్యయనం : అటవీ హక్కుల చట్టం క్రింద గిరిజనులు పొందిన భూముల అభివృద్ధికి ఇతర ప్రభుత్వ శాఖలు మరియు వివిధ పథకాలు ఎంతవరకూ ఉపయోగపడ్డాయనే దాని (కన్వర్షన్స్) పై సీతంపేట మరియు పాలకొండ మండలాల్లో నిర్వహించిన ఒక అధ్యయన ఫలితాలు ఒక చేదు నిజాన్ని వెల్లడించాయి. ప్రస్తుతం అమలులోవున్న ఉపాధి హామీ, భూమి అభివృద్ధి, సాగు నీటి మరియు వ్యవసాయ పంటల అభివృద్ధి పథకాలు, జీడి తోటల పెంపకం, బ్యాంకు ఋణాలు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సహకారం మొదలైన కన్వర్షన్స్ సేవలేవీ అటవీ భూములు పొందిన గిరిజన రైతులకు ఎక్కడా కనీస స్థాయిలో కూడా లభించలేదని తెలిసింది. దీని వల్ల ఎక్కువ మంది గిరిజనులు తమ భూమి నుండి పూర్తి స్థాయిలో ఉత్పాదకతను సాధించలేకపోతున్నారన్న విషయం, అలాగే వివిధ శాఖల మధ్య సమన్వయ లోపం ఈ అధ్యయనంలో స్పష్టమైంది. (సెంటర్ ఫర్ పీపుల్స్ ఫోరం)

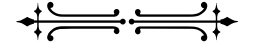
పాలకొండ ఎం.ఎల్.ఎ. స్పందన : సదస్సుకు హాజరైన పాలకొండ నియోజక వర్గ ప్రస్తుత ఎం.ఎల్.ఎ. శ్రీమతి కళావతి ఈ సందర్భంగా కొన్ని ముఖ్యమైన ఆదివాసి సమస్యలను అధికారుల దృష్టికి తెచ్చారు. దేశంలో, రాష్ట్రంలో గిరిజనుల సంక్షేమానికి చట్టాలు, హక్కులు మరియు పథకాలు ఎన్నో వున్నాయి. కానీ వాటిని కచ్చితంగా అవగాహన చేసుకొనేంత తెలివితేటలు గిరిజనులకు లేవు. అలాగని తెలియని వారికి తెలియజెప్పాలన్న, శ్రద్ధ, వాటిని అమలు పరచాలన్న చిత్తశుద్ధి అధికారులకు లేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎక్కడో కొండలపైన మారుమూల ఉన్న ఎన్నో ఆదివాసీ గ్రామాలు నేటికీ షెడ్యూల్డ్ ఏరియాకి బయటనే వుండిపోయాయి, వారి సమస్యలు షెడ్యూల్డ్ ప్రాంత గిరిజనుల సమస్యలకంటే మరింత జరిలమైనవి. ఉద్యోగులు తరచూ బదిలీ అయ్యిపోతూ

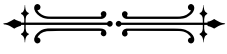

భామిని మండలంలో ప్రజలెవరికీ ఫారెస్టు కమిటీయే తెలియదు. ఇక్కడ ఏ గ్రామానికా గ్రామం కాకుండా మూడు, నాలుగు గ్రామాలకు కలిపి ఒక కమిటీ వుంది. 300 మంది గిరిజనులు దరఖాస్తులు చేసుకొంటే, అందులో 250 తిరస్కరించబడ్డాయి.

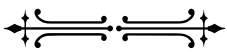
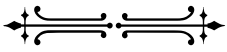

ప్రస్తుతం అమలులోవున్న ఉపాధి హామీ, భూమి అభివృద్ధి, సాగు నీటి మరియు వ్యవసాయ పంటల అభివృద్ధి పథకాలు, జీడి తోటల పెంపకం, బ్యాంకు ఋణాలు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ సహకారం మొదలైన కన్వర్షన్స్ సేవలేవీ అటవీ భూములు పొందిన గిరిజన రైతులకు ఎక్కడా కనీస స్థాయిలో కూడా లభించలేదని తెలిసింది.

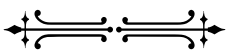

‘పెసా’ నియమాలు వచ్చి నాలుగేళ్ళు గడచిపోతున్నా, ఇంతవరకూ చాలా షెడ్యూల్డ్ గ్రామాల్లో ‘పెసా’ గ్రామ సభలు నిర్వహించలేదు, స్వయం పాలన కాగితాలకే పరిమితమయ్యింది. అటవీ హక్కుల సాధన, అటవీ ఫలసాయాల అమ్మకంలో ఆదివాసీలకు అడుగడుగునా శాఖాపరమైన అడ్డంకులే.

అటవీ శాఖ, చాలా చిన్న చిన్న కారణాలకు కూడా సంతకాలు సరిగాలేవనో, ఋజువులు సరైనవి కావనో, తీర్మానాలు సరిగ్గా వ్రాయలేదనో అభ్యంతరాలు తెలుపుతూ ధరఖాస్తులను తిరస్కరిస్తున్న మాట నిజం.

వుండడం, తాత్కాలికంగా బాధ్యతలు చేపట్టడం, ఇక్కడి గిరిజనుల సంస్కృతి, ఆచార వ్యవహారాలు, చట్టాలేవీ వారికి తెలియకపోవడం మొదలైన వాటి వల్ల పాలనాపరంగా గిరిజనులు ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నాయి.

‘పెసా’ నియమాలు వచ్చి నాలుగేళ్ళు గడచిపోతున్నా, ఇంతవరకూ చాలా షెడ్యూల్డ్ గ్రామాల్లో ‘పెసా’ గ్రామ సభలు నిర్వహించలేదు, స్వయం పాలన కాగితాలకే పరిమితమయ్యింది. అటవీ హక్కుల సాధన, అటవీ ఫలసాయాల అమ్మకంలో ఆదివాసీలకు అడుగడుగునా శాఖాపరమైన అడ్డంకులే. అటవీ శాఖ అభ్యంతరాల కారణంగా చాలా ఆదివాసీ గ్రామాలకు నేటికీ కనీసం బి.టి. రోడ్లు కూడా లేవు, నక్కల్ ప్రభావిత ప్రాంతాల అభివృద్ధి నిధులు సద్వినియోగమైన దాఖలాలు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు.

గిరిజనులు తమ అమాయకత్వం వల్ల చేసే విధానపరమైన (ప్రాసీజరల్) లోపాలను అడ్డుపెట్టుకొని, అధికారులు చట్టాలు అమలు పరచకుండా తమ పబ్లింగు గడుపుకోవడం సరికాదు. తీర్మానాలు వ్రాయడం, ధరఖాస్తులు నింపడం వారికి రాకపోతే, అధికారులే వారికి నేర్పించి, అండగా నిలవాలే తప్పా దాన్ని అవకాశంగా వాడుకోరాదు. అటవీ, రెవిన్యూ, జి.సి.సి. గిరిజన సంక్షేమం, మైనర్ ఇరిగేషన్ శాఖల మధ్య సరైన సమన్వయం, ఉమ్మడి బాధ్యత కలసి పనిచేయడం ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. ఇలా ఎంత కాలం? ఇకనైనా మారాలి. సిబ్బంది కొరత తీవ్రంగా వుంది, ఉదాహరణకు నాలుగు మండలాలకు ప్రస్తుతం ఇద్దరే ఆర్.ఐ.లు ఉన్నారు. అలాగే ఎక్కువ మంది అధికారులు డిప్యూటీషన్ మీద పనిచేయడం మరో సమస్య. శాఖల మధ్య అంతర్గత కలహాలు సరే సరి. ఇలా సమన్వయమైనా అంతిమంగా నష్టపోయేది మాత్రం గిరిజనులే. ఇది చాలా అన్యాయం. వీటన్నిటిని పరిష్కరించినప్పుడే ఆదివాసీలకు న్యాయం జరుగుతుందని పాలకొండ ఎం.ఎల్.ఎ. అన్నారు.

సంబంధిత శాఖల వివరణ : చట్టం అమలు గురించి, వివిధ ప్రజా సంఘాలు, ప్రతినిధులు లేవనెత్తిన వివిధ సమస్యలు సందేహాలపై వివరణ ఇవ్వవలసినదిగా ఆయా శాఖల అధికారులను పి.బి. గారు కోరారు.

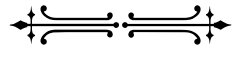
- 10 సం. క్రితం అంటే చట్టం వచ్చిన క్రొత్తలో దీని అమలుపై బాగానే సమీక్షలు జరిపాము. అయితే కొన్ని అనివార్య కారణాల వల్ల కొంతకాలం అవి ఆగిపోయాయి. తిరిగి ఇప్పుడు ప్రారంభించడం, కొంత ప్రగతిని కూడా సాధించడం జరిగింది.
- అటవీ శాఖ, చాలా చిన్న చిన్న కారణాలకు కూడా సంతకాలు సరిగాలేవనో, ఋజువులు సరైనవి కావనో, తీర్మానాలు సరిగ్గా వ్రాయలేదనో అభ్యంతరాలు తెలుపుతూ ధరఖాస్తులను తిరస్కరిస్తున్న మాట నిజం.
- గిరిజనుల వద్ద ఐరిష్ కార్డులు తప్పా మరే ఇతర ఆధారాలు లేవు. సరైన ఋజువులను జతపరిచే విషయంలో ఇకముందు ప్రజా సంఘాల సహకారం పొందడానికి, గ్రామసభల్లో పాల్గొని ప్రజలు తీర్మానాలు, ధరఖాస్తులు సరిగా నింపేలా చూడడానికి ఈ డిపార్ట్మెంట్ ప్రయత్నిస్తుంది. (ఆర్.డి.ఓ., పాలకొండ).
- అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని అమలు చేయడం అన్ని శాఖల ఉమ్మడి బాధ్యతగా గుర్తిస్తే, చాలా వరకు సమస్యలు సమిసిపోతాయి, ఐతే ఇందుకు అటవీశాఖ సంసిద్ధంగా వున్నట్లు కనిపించడం లేదు.
- డివిజన్ స్థాయిలోని అటవీ కమిటీ, ‘ఔసు అంటే రేపు ఎలాంటి ఇబ్బంది

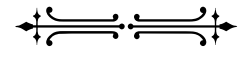
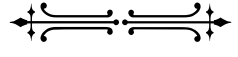
అక్క ఇంటిలోని దీపం చెల్లెలి ఇంటిలోకి వెలుగు తెస్తుంది? (రెండు ఖానాల పోయ్యి)

వస్తుందో, అదే కాదనేస్తే ఏ ఇబ్బంది వుండదు' అనే ధోరణితోనే వ్యవహరిస్తుంది.

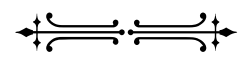
- ❖ నిజానికి కొన్ని సమస్యలకు దరఖాస్తుల విషయంలో కొన్ని మెలకువలు పాటిస్తే సరిపోతుంది. ఉదాహరణకు ఒక 'గూడ' కొండపైన ఎక్కడో వుంది, గుర్తింపు లేదు. దాన్ని ఫామ్ 'బి' క్రింద నింపవచ్చు. అలాగే పాఠశాల నిర్మాణం కూడా.
- ❖ రుజువుల విషయంలో గ్రామ పెద్దల వాగ్యులము, గూగుల్ మ్యాప్స్, ప్రతి పది సంవత్సరాలకు ఖచ్చితంగా చేపట్టే, ప్రతి డి.ఆర్.డి.ఓ. కార్యాలయంలో అందుబాటులో వుండే జనాభా లెక్కలు వంటి వాటిని వాడుకోవచ్చు.
- ❖ గిరిజన గ్రామాల్లో చాలా రోడ్లు పెండింగులో వున్నాయి, దీనికి విస్తీర్ణం ప్రధానమైన సమస్య (2.5 ఎకరాలు). నిజానికి ఈ విస్తీర్ణాన్ని 2,3 దరఖాస్తుల క్రింద విడగొట్టి చూపించవచ్చు. కానీ వీటిపై అటవీశాఖ నుండి ఎలాంటి స్పందన వుండదు, దరఖాస్తులు ఎక్కడ వున్నాయో కూడా తెలియదు. (ఆర్.డి.ఓ., శ్రీకాకుళం)
- ❖ చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తుల రవాణా విషయంలో గ్రామసభ తీర్మానం, అటవీ శాఖ అనుమతి (పర్మిట్) రెండూ సరిగా వుంటే జి.సి.సి. ఎవరికీ అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు. అయితే చాలా చోట్ల మధ్య దళారీలు దీన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు కూడా. కొంత మంది గ్రామస్థుల ప్రాపకంతోనో కమీషన్లు ఇచ్చో తప్పుడు తీర్మానాలను సృష్టించి, అక్రమంగా సరకులను తరలించుకుపోతున్నారు. అందువల్ల గ్రామసభకు రావలసిన లాభం నిజంగా రావడం లేదు. (డివిజనల్ మేనేజర్, జి.సి.సి.)
- గిరిజనుల విషయంలో చారిత్రక తప్పిదం జరిగిందన్న వాస్తవాన్ని ముందుగా మనందరం ఒప్పుకొని తీరాలి.
- గిరిజన ప్రాంతాలలో విద్యా, వైద్యం, ఉపాధి, రహదారుల మరియు ఇతర మౌలిక సదుపాయాలు చాలా ముఖ్యం. కనీసం వీటి కల్పన విషయంలోనైనా అటవీ శాఖ సానుకూలంగా స్పందిస్తే బాగుంటుంది.
- ఈ సంవత్సరం మార్చి నెలలో 300 రోడ్లు మంజూరు కాగా, వాటికి అవసరమైన సర్వేలన్నీ చేపట్టి, పూర్తి వివరాలను అటవీ శాఖకు సమర్పిస్తే దాని నుండి ఎలాంటి స్పందన లేదు. చివరకు జిల్లా కలెక్టరు కల్పించుకోగా కేవలం 9 రహదారులకు అనుమతి లభించగా, 32 పెండింగులో వున్నాయి.
- అటవీ సంరక్షణ చట్టం ఎంత ముఖ్యమో, అటవీ హక్కుల చట్టం కూడా అంతే ముఖ్యం, రెండూ భారత పార్లమెంటు చట్టాలే. దీన్ని అటవీ శాఖ గుర్తించినప్పుడే చాలా సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి. (గిరిజన సంక్షేమ శాఖ జిల్లా అధికారి)
- ❖ అటవీ శాఖ ప్రధాన లక్ష్యం అటవీ సంరక్షణ మరియు అభివృద్ధి. ఈ లక్ష్య సాధనకు కృషి చేయడం, సిబ్బంది ప్రధమ కర్తవ్యం. కాబట్టి ఇక్కడి వృక్ష జంతుజాలాన్ని (ఫ్లోరా & ఫన్నాను) కాపాడడానికే ఈ శాఖ అహర్నిశలు కష్టపడుతుంది.
- ❖ ఈ లక్ష్య సాధన విషయంలో పైననుండి స్థానిక అధికారులపై విపరీతమైన ఒత్తిడి, నిరంతర పర్యవేక్షణ, నిఘా వుంటాయి. రిజర్వు బ్లాకుల సమాచారం నేటి సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మూలంగా ఢిల్లీదాకా ఎక్కడికైనా ఇట్టే చేరిపోతుంది. అటవీ నిర్వహణలో ఎక్కడ పొరపాటు జరిగినా, క్షణాల్లో సంబంధిత సిబ్బందిపై క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకోబడతాయి. కాబట్టి మేము చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాల్సి వస్తుంది, అంతే తప్పా, ఈ శాఖకు గిరిజనుల పట్ల ఎలాంటి ద్వేషం,

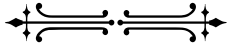

గిరిజన గ్రామాల్లో చాలా రోడ్లు పెండింగులో వున్నాయి, దీనికి విస్తీర్ణం ప్రధానమైన సమస్య (2.5 ఎకరాలు). నిజానికి ఈ విస్తీర్ణాన్ని 2,3 దరఖాస్తుల క్రింద విడగొట్టి చూపించవచ్చు. కానీ వీటిపై అటవీశాఖ నుండి ఎలాంటి స్పందన వుండదు, దరఖాస్తులు ఎక్కడ వున్నాయో కూడా తెలియదు.

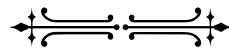
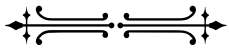

అటవీ సంరక్షణ చట్టం ఎంత ముఖ్యమో, అటవీ హక్కుల చట్టం కూడా అంతే ముఖ్యం, రెండూ భారత పార్లమెంటు చట్టాలే. దీన్ని అటవీ శాఖ గుర్తించినప్పుడే చాలా సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి.

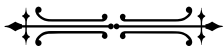

చట్టం అమలుకు సంబంధించి పై నుండి తనకు అందిన ఆదేశాల మేరకు ఈ శాఖ తన వంతు కృషి చేస్తుంది. అయితే క్రింది స్థాయి అధికారుల్లో అవగాహనా లోపం వల్ల ఎక్కడైనా కొన్ని లోపాలు జాప్యం జరిగితే జరిగి వుండవచ్చు. దీనికి తోడు పనుల ఒత్తిడి, సిబ్బంది కొరత, ఒకేసారి క్లెమ్స్ అన్నీ పరిశీలించడానికి సమయం లేకపోవడం వంటి సమస్యలు ఉన్నాయి. దీనికి తోడు చట్టాల మధ్య తేడాలు ఉండనే ఉన్నాయి.

ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో మొత్తం 29వేల ధరఖాస్తులు (క్లెమ్స్) అందగా, ఇందులో 17వేల ధరఖాస్తులకు హక్కు పత్రాలు మంజూరు చేయబడ్డాయి. రెండవ విడతలో 9,960 ఎకరాలకు పట్టాలు మంజూరు చేయడానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తయ్యాయి.

అసహనం లేవు. ఈ శాఖ ఎన్నో తరాలుగా గిరిజనులతో కలసిమెలసి పనిచేస్తుంది, వారి సంక్షేమానికి తోడ్పడడానికి ఈ శాఖకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

- చట్టం అమలుకు సంబంధించి పై నుండి తనకు అందిన ఆదేశాల మేరకు ఈ శాఖ తన వంతు కృషి చేస్తుంది. అయితే క్రింది స్థాయి అధికారుల్లో అవగాహనా లోపం వల్ల ఎక్కడైనా కొన్ని లోపాలు జాప్యం జరిగితే జరిగి వుండవచ్చు. దీనికి తోడు పనుల ఒత్తిడి, సిబ్బంది కొరత, ఒకేసారి క్లెమ్స్ అన్నీ పరిశీలించడానికి సమయం లేకపోవడం వంటి సమస్యలు ఉన్నాయి. దీనికి తోడు చట్టాల మధ్య తేడాలు ఉండనే ఉన్నాయి. (రెంజ్ ఆఫీసర్, అటవీ శాఖ, పాతపట్నం)

ప్రాజెక్టు అధికారివారి సూచనలు : ఆయా శాఖల అధికారుల స్పందన అనంతరం పి.బి.వారికి కొన్ని సూచనలు చేసారు. తాసిల్దారులు స్వయంగా భూములను సందర్శించి, వాస్తవాలను తెలుసుకోవాలి. ఒకవేళ క్లెమ్స్ ఏవైనా తిరస్కరించబడినట్లయితే, అవి ఎందుకు తిరస్కరించారో తెలుసుకొని స్పష్టమైన వివరణను ఆ దరఖాస్తుదారులకు ఇవ్వాలి. ఇంకా పరిశీలనలో ఉన్నట్లయితే, ఆ విషయాన్నే వివరించాలి. చట్టం ప్రకారం ఒక్కొక్క గిరిజన కుటుంబానికి 10 ఎకరాల వరకూ అటవీభూమి మంజూరుచేసే అవకాశం ఉండగా, కొంత మందికి కేవలం 60-70 సెంట్లు మాత్రమే వచ్చాయి, కొంత మందికి కొద్దికొద్దిగా రెండు, మూడు చోట్ల వచ్చాయి, వాటిని అన్నిటినీ కలుపుకున్నా మొత్తం మీద చాలామందికి 3,4 ఎకరాలే వచ్చాయి. కాబట్టి అధికారులంతా గిరిజనులకు జరిగిన చారిత్రక అన్యాయాన్ని ముందు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించి, దాన్ని సరిదిద్దుకోవడానికి ఈ చట్టం ఒక మంచి అవకాశమని భావిస్తేనే సమస్యల పరిష్కారం సాధ్యమవుతుంది. ఆదివాసీలు సామాజికంగా, ఆర్థికంగా ఎంతో వెనుకబడిన వారు బలహీనులు, అధికారులంతా వారికి అండగా నిలబడి, అవసరమైన సహాయసహకారాలు అందించినప్పుడే వారికి సరైన న్యాయం జరుగుతుంది. చట్టం ప్రకారం గ్రామసభ చాలా ముఖ్యమైనది.

గ్రామసభ ప్రాముఖ్యత : భారత పార్లమెంటుచే ఆమోదించబడిన ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. చట్టం గ్రామసభకు అటవీ భూములపైనా, చిన్నతరహా ఉత్పత్తులపైనా ప్రత్యేకమైన అధికారాలు ఇచ్చింది. చట్టాన్ని గౌరవించి, అమలుపరచడం అధికారులందరి ఉమ్మడి బాధ్యత. కాబట్టి గ్రామసభ తీర్మానాలను గౌరవించాలి, కానీ అటవీశాఖ, జి.సి.సి. అధికారులు చాలాచోట్ల వీటిని తిరస్కరిస్తున్నారన్నది ప్రధాన విమర్శ. కాబట్టి ఈ శాఖలకు చెందిన అధికారులు చట్టానికి సంబంధించి తమలో తమకు సందేహాలేమైనా వుంటే, వారి వారి పై అధికారుల నుండి తగు వివరణలను తెలుసుకొని, ఇకనుండైనా సానుకూలంగా వ్యవహరించాలని పి.బి. సూచించారు.

సీతంపేట ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో చట్టం అమలు తీరు : ఈ సందర్భంగా ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో చట్టం అమలు జరుగుతున్న తీరును గురించి పి.బి. వివరించారు.

- ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో మొత్తం 29వేల ధరఖాస్తులు (క్లెమ్స్) అందగా, ఇందులో 17వేల ధరఖాస్తులకు హక్కు పత్రాలు మంజూరు చేయబడ్డాయి.
- రెండవ విడతలో 9,960 ఎకరాలకు పట్టాలు మంజూరు చేయడానికి అవసరమైన ఏర్పాట్లన్నీ పూర్తయ్యాయి.
- ఈ చట్టంపై క్షేత్రస్థాయి నుండి కార్యాలయ స్థాయి వరకూ గల సిబ్బంది

ఆడలేక మద్దెల ఓడన్నట్లు

మొత్తానికి పూర్తి అవగాహన కల్పించడానికి మరియు సందేహాల నివృత్తికి ఒక శిక్షణా కార్యక్రమం వచ్చే నెలలో నిర్వహించబడుతుంది.

- ❖ చట్టం అమలులో ఎదురయ్యే ఏ రకమైన సమస్యల పరిష్కారానికైనా పి.ఓ. కార్యాలయం సర్వదా సిద్ధంగా వుంది.

హక్కుల కల్పనకు అనుసరిస్తున్న విధానం :

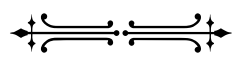
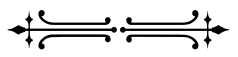
- ❖ అటవీ భూమిని 3 తరాల (75 సం.ల) నుండి సాగుచేసుకొంటున్న కుటుంబాలన్నిటికీ హక్కులు కల్పిస్తుంది.
- ❖ డిశెంబరు 13, 2005 కంటే ముందు నుండి అటవీ భూమిని ఉపయోగిస్తున్నట్లుగా చట్టబద్ధమైన ఆధారాలు చూపిన ఏదేని వ్యక్తిగానీ, కుటుంబానికీగానీ, కమ్యూనిటీకిగానీ, ఈ చట్టం క్రింద గరిష్ఠంగా పేర్కొనబడిన భూమిపై హక్కులు కల్పించడం జరుగుతుంది.
- ❖ వ్యక్తిగత పట్టాలకు ఫామ్ - ఎ, ఉమ్మడి పట్టాలకు ఫామ్ - బి, అటవీ సంరక్షణ పట్టాకు ఫామ్ - సి ద్వారా దరఖాస్తులు స్వీకరిస్తుంది. ఇందుకు అవసరమైన పత్రాల నమూనాలన్నీ (గ్రామసభ, అటవీ హక్కుల కమిటీ తీర్మానాలు, గ్రామ పెద్దల వాంగ్మూలము మొదలగునవి) సిద్ధంచేసి ప్రజలకు అందుబాటులో వుంచడమైనది.
- ❖ ప్రజల్లో చట్టంపై అవగాహనకు సమాచారాన్ని అందించడంతో పాటు వివిధ పద్ధతుల్లో ప్రచారం చేస్తుంది.
- ❖ మొత్తం 10 రకాల ఆధారాలలో గ్రామపెద్దల వ్రాతపూర్వక తీర్మానం, వివిధ పబ్లిక్ డాక్యుమెంట్లలో (గజిట్లు, సెన్సస్, ఓటరు గుర్తింపు / రేషన్ కార్డు మొదలగునవి) ఏ రెండు ఆధారాలు చూపినా హక్కులు కల్పిస్తుంది.
- ❖ ఈ ఐ.టి.డి.ఎ. ఆవాసాలు, సాగు భూమి, సాంప్రదాయిక అటవీ ఫలసాయం, చెరువులు, కుంటలు, పచ్చికబయళ్ళు, ఆదిమ గిరిజనుల గ్రామాలు, సర్వేకాని గ్రామాలు, ఇతర అటవీ నివాసుల హక్కులు, విద్య, వైద్యశాలలు, రేషన్ షాపులు, రహదారులు మొదలైన 12 రకాల వనరులపై ఉమ్మడి హక్కులను కల్పించే ప్రయత్నం చేస్తుంది.
- ❖ ఈ హక్కుల కల్పనకు మరియు ఫిర్యాదుల పరిష్కారానికి మూడు కమిటీల (డివిజనల్, సబ్-డివిజనల్ మరియు డిస్ట్రిక్ట్ లెవల్)ను ఏర్పాటు చేసింది.
- ❖ ఈ ఐ.టి.డి.ఎ. వ్యక్తిగత హక్కుల కల్పనతో పాటు సామాజిక హక్కులకు కూడా సమానమైన ప్రాధాన్యతను ఇస్తుంది. అయితే ముందుగా వ్యక్తిగత హక్కులపై ఎక్కువ దృష్టి పెడుతుందని పి.ఓ. పేర్కొన్నారు.

జాయింట్ కలెక్టర్ స్పందన :

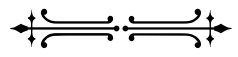
సదస్సుకు హాజరైన జె.సి. అధికారులను ఉద్దేశించి కొన్ని సూచనలు చేశారు. అటవీ సంరక్షణ / అభివృద్ధి పేరుతో గిరిజనుల సంప్రదాయ హక్కులను విస్మరించడం, వారిని ఇబ్బందుల పాలు చేయడమనేది ఆంగ్లేయుల కాలం నుండి జరుగుతుంది. ఈ తప్పిదాన్ని అందరూ తప్పక గుర్తించాల్సిన అవసరం వుంది. ప్రస్తుత ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. చట్టం దీన్ని మరింత స్పష్టంగా, చట్టబద్ధంగా చెబుతుంది, దీన్ని గౌరవించడం మనందరి ఉమ్మడి బాధ్యత. రెండవ విడతలో మన ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో 16,960 ఎకరాలకు వ్యక్తిగత హక్కులు కల్పించడం చాలా సంతోషించాల్సిన విషయం. కానీ ఉమ్మడి (కమ్యూనిటీ) హక్కుల విషయంలో మాత్రం చాలా గ్రామాల్లో కేసులు ఇంకా

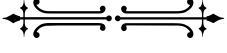
డిశెంబరు 13, 2005
 కంటే ముందు నుండి అటవీ భూమిని ఉపయోగిస్తున్నట్లుగా చట్టబద్ధమైన ఆధారాలు చూపిన ఏదేని వ్యక్తిగానీ, కుటుంబానికీగానీ, కమ్యూనిటీకిగానీ, ఈ చట్టం క్రింద గరిష్ఠంగా పేర్కొనబడిన భూమిపై హక్కులు కల్పించడం జరుగుతుంది.

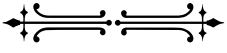
ఈ ఐ.టి.డి.ఎ. ఆవాసాలు, సాగు భూమి, సాంప్రదాయిక అటవీ ఫలసాయం, చెరువులు, కుంటలు, పచ్చికబయళ్ళు, ఆదిమ గిరిజనుల గ్రామాలు, సర్వేకాని గ్రామాలు, ఇతర అటవీ నివాసుల హక్కులు, విద్య, వైద్యశాలలు, రేషన్ షాపులు, రహదారులు మొదలైన 12 రకాల వనరులపై ఉమ్మడి హక్కులను కల్పించే ప్రయత్నం చేస్తుంది.

పెండింగులోనే వున్నాయి. వీటిని పరిష్కరించడం కూడా చాలా ముఖ్యం.

చారిత్రకంగా చూసినప్పుడు అడవిని రక్షించే బాధ్యత మరియు దానిపై హక్కులను గిరజనుల తరుపున గత కొన్నేళ్ళుగా ఇప్పటివరకూ అటవీశాఖ వహిస్తూ వచ్చింది. ఇప్పుడు దాన్ని తిరిగి వారికి అప్పగించాల్సిన సమయం వచ్చింది. దీన్ని అధికారులు అర్థం చేసుకుంటే చాలా వరకూ సమస్యలు తొలగిపోతాయని చెబుతూ జె.సి. కొన్ని సూచనలు చేశారు.

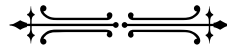

వివిధ శాఖల మధ్య అవగాహనా పరమైన లోపాలు, సందేహాలు, సమస్యలేవైనా వుంటే, తక్షణం పరిష్కరించుకొని, లక్ష్యాలను సాధించడానికి ఇది ఒక మంచి వేదిక. దీన్ని అధికారులంతా సద్వినియోగం చేసుకోవాలి. సిబ్బంది కొరత, తాత్కాలిక బదిలీపై పనిచేయడం కొత్తవారు రావడం, వారికి ఇక్కడి పరిస్థితులపై అవగాహన లేకపోవడం, పని ఒత్తిడి - ఇలాంటి ఇబ్బందులు అన్ని శాఖల్లోనూ ఉంటాయి. కానీ వాటన్నిటిని మనం అధిగమించాల్సిన అవసరం తప్పనిసరిగా వుంది. చారిత్రకంగా చూసినప్పుడు అడవిని రక్షించే బాధ్యత మరియు దానిపై హక్కులను గిరజనుల తరుపున గత కొన్నేళ్ళుగా ఇప్పటివరకూ అటవీశాఖ వహిస్తూ వచ్చింది. ఇప్పుడు దాన్ని తిరిగి వారికి అప్పగించాల్సిన సమయం వచ్చింది. దీన్ని అధికారులు అర్థం చేసుకుంటే చాలా వరకూ సమస్యలు తొలగిపోతాయని చెబుతూ జె.సి. కొన్ని సూచనలు చేశారు.

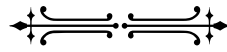
- ❖ క్షేత్రస్థాయి సిబ్బందితో సహా అన్ని స్థాయిల వారికి చట్టంపై పూర్తి అవగాహన కల్పించాలి.
- ❖ పట్టణాల్లో పేర్కొన్న విస్తీర్ణానికి సంబంధించిన లోపాల సవరణకు గ్రామస్థాయిలో విచారణలను చేపట్టాలి.
- ❖ కమ్యూనిటీ క్వెస్ట్ క్రింద ముందుగా రహదారికి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వాలి.
- ❖ సమస్యల తక్షణ పరిష్కారానికి సంబంధిత శాఖలన్నీ కలసి ఒక ఉమ్మడి సర్వే చేపట్టాలి.
- ❖ జి.పి.ఎస్. యంత్రాల్లోని సాంకేతిక లోపాలను సరిచేయాలి.
- ❖ ఒక ఎకరాలోపు విస్తీర్ణానికి పట్టాలిచ్చిన కేసులన్నింటిని పునఃపరిశీలించాలి.

కార్యాచరణ ప్రణాళికకు సూచనలు : భవిష్యత్తు కార్యాచరణ ప్రణాళికకు సభ్యులు మరిన్ని సూచనలు అందించారు అవి :

- గిరజనులకు సంస్థాగత రుణాలను అందించడానికి గ్రామాల వారీగా బ్యాంకులను అనుసంధానం చేయాలి.
- పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలోని ప్రజా ప్రతినిధులను పాలనలో భాగస్వాములను చేయాలి.
- జి.సి.సి. కొండచీపురు, చింతపండు వంటి అటవీ ఉత్పత్తులకు మద్దతు ధర ప్రకటించాలి. గ్రామసభ తీర్మానాలను గౌరవించి, గిరజనులు తమ ఉత్పత్తులను ఎక్కువ ధరకు బయట అమ్ముకోవడానికి వీలు కల్పించాలి.
- స్థానిక గెడ్డల్లోని నీరంతా వృధాగా పోకుండా, చిన్నతరహా సాగు నీటి సదుపాయాలను, ఈ ప్రాంతంలో వున్న దాదాపు 200 చెరువులను అభివృద్ధి చేయాలి.
- గిరజనులు పండించే సేంద్రీయ ఆహార ఉత్పత్తులకు సరైన మార్కెట్టు కల్పించాలి.
- ఆదివాసీల దృష్టిలో అడవి అంటే ఏ కాలంలోనైనా ఆ కాలంలో దొరికే అన్ని రకాల ఫలసాయాలు ఒకేచోట దొరికే చోటు. ఇంకా చెప్పాలంటే ఒక ఎ.టి.ఎం. (ఎనీ టైమ్ మనీ) కలెక్షన్ సెంటరులాగా అది పనిచేసేది, కానీ ఇప్పుడలా లేదు. తిరిగి ఆ పరిస్థితి నెలకొల్పడానికి ఆదివాసీలకు ఉమ్మడి హక్కులు కల్పించబడిన ప్రదేశాల్లో అటవీశాఖ స్థానిక ప్రజా సంఘాలతో కలసి అన్ని రకాల వృక్ష, జంతు జాతులతో కూడిన సంపూర్ణ అడివిని అభివృద్ధి చేయాలి.
- షెడ్యూల్డ్ గ్రామాల్లో 'పెసా' చట్టం ప్రకారం గ్రామసభలను, దాన్ని బట్టి

ఆదివాసీల దృష్టిలో అడవి అంటే ఏ కాలంలోనైనా ఆ కాలంలో దొరికే అన్ని రకాల ఫలసాయాలు ఒకేచోట దొరికే చోటు. ఇంకా చెప్పాలంటే ఒక ఎ.టి.ఎం. (ఎనీ టైమ్ మనీ) కలెక్షన్ సెంటరులాగా అది పనిచేసేది, కానీ ఇప్పుడలా లేదు.

ఆకు మర్రి ఆకు, కాయ మామిడి కాయ, పువ్వు మల్లెపువ్వు? (జిల్లేడు చెట్టు)

అటవీ హక్కుల సంఘాలను పునర్నిర్మించాలి.

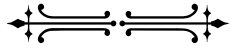
- గ్రామ సభలను క్రమం తప్పక నిర్వహించాలి, అందుకు అవసరమైన బడ్జెట్టును కూడా తక్షణం విడుదల చేయాలి.
- 'పెసా' మొబిలైజర్స్, వైస్-ప్రెసిడెంట్లు, ప్రెసిడెంట్లు, అటవీ కమిటీలకు తమ తమ అధికారాలు, బాధ్యతలపై అవగాహన కొరకు తగిన శిక్షణలు ఏర్పాటు చేయాలి.
- ఈ అంశాలలో శిక్షణల ఏర్పాటు, ఇతర సహాయసహకారాల కోసం ఆయా ప్రాంతాల వారీగా పనిచేస్తున్న, అనుభవం గల స్థానిక సంస్థల, సంఘాల సేవలను ఉపయోగించుకోవాలి.

ముగింపు : సమావేశానికి హాజరై, తమ తమ అభిప్రాయాలను, అనుభవాలను వేదికపై పంచుకొన్న ప్రజా సంస్థలు, గ్రామస్థాయి సంఘాలు, ఆదివాసీ కార్యకర్తలు, ప్రజా ప్రతినిధులు, అధికారులు, పత్రికా ప్రతినిధులు అందరికీ ప్రాజెక్టు అధికారి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, వారి వారి సూచనల మేరకు ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో తక్షణం చేపట్టబోయే కొన్ని చర్యలను వివరిస్తూ సదస్సును ముగించారు. అవి

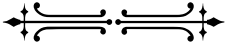
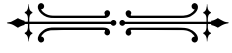
- సీతంపేట పరిధిలో అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుకు సంబంధించిన సమాచారాన్నంతా ఈ రోజు సాయంత్రానికల్లా క్రోడీకరించి, ఐ.టి.డి.ఎ. వెబ్-సైట్లో అందరికీ అందుబాటులో తేవడం.
- పునఃపరిశీలన కోసం ఎకరం లోపు విస్తీర్ణం కలిగిన పట్టాల వివరాలన్నీ ఆయా ఆర్.డి.ఓ.లకు అందించడం.
- తిరస్కరింపబడిన ధరఖాస్తుల వివరాలు కూడా పునఃపరిశీలనకు త్వరలోనే అందించడం, వాటిని సాధ్యమైనంత వరకూ అందరికీ పట్టాలు వచ్చేలా ప్రయత్నించడం.
- అటవీ హక్కుల కల్పనకు అవసరమైన ఆధారాలను కనీసంగా ఏ రెండు ఆధారాలను చూపినా పరిగణలోనికి తీసుకొని, హక్కులు కల్పించేలా ఆయా శాఖలకు మార్గదర్శకాలు పంపడం.
- ఉమ్మడి హక్కులను (ఫామ్ 'బి' & 'సి'లను) కూడా సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిష్కరించడం.
- కలపేతర అటవీ ఉత్పత్తులన్నిటికీ కనీస గిట్టుబాటు ధర ప్రకటించేలా చర్యలు తీసుకోవడం.
- అలాగే మిగిలిన సూచనలు, సలహాలను కూడా పరిగణలోనికి తీసుకొని, ఐ.టి.డి.ఎ. పరిధిలో ఒక సమర్థవంతమైన, సమగ్ర కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందించి, ఈ-మెయిల్స్ ద్వారా దాన్ని అందరితోను పంచుకొని, ఎప్పటికప్పుడు అవసరమైన మార్పులు చేస్తుండడం, ఈ కార్యక్రమం ఇక మీదట నిరంతరంగా కొనసాగేలా చూడడం.

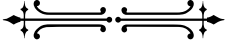
- ఎల్. మల్లిక్

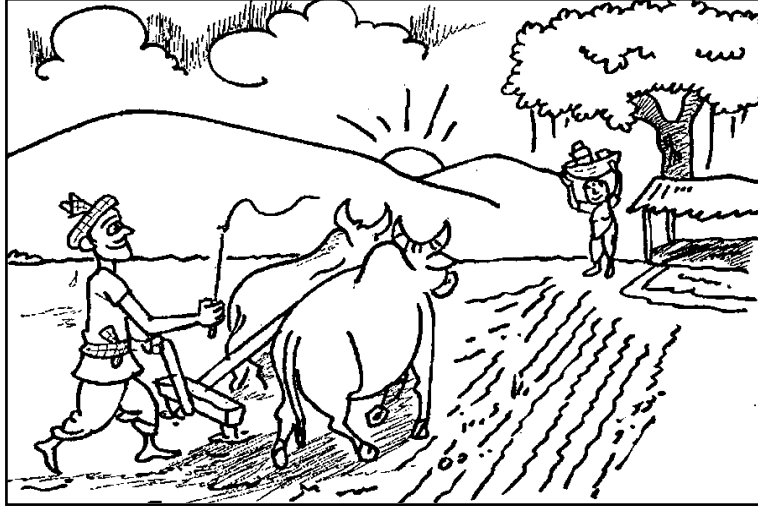

'పెసా' మొబిలైజర్స్, వైస్-ప్రెసిడెంట్లు, ప్రెసిడెంట్లు, అటవీ కమిటీలకు తమ తమ అధికారాలు, బాధ్యతలపై అవగాహన కొరకు తగిన శిక్షణలు ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ అంశాలలో శిక్షణల ఏర్పాటు, ఇతర సహాయ సహకారాల కోసం ఆయా ప్రాంతాల వారీగా పనిచేస్తున్న, అనుభవం గల స్థానిక సంస్థల, సంఘాల సేవలను ఉపయోగించుకోవాలి.

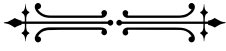
సీతంపేట పరిధిలో అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుకు సంబంధించిన సమాచారాన్నంతా ఈ రోజు సాయంత్రానికల్లా క్రోడీకరించి, ఐ.టి.డి.ఎ. వెబ్-సైట్లో అందరికీ అందుబాటులో తేవడం.

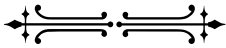

దున్నే వాడికే భూమి

(గత సంచిక తరువాయి, 4వ భాగం)

వ్య

బి) పారిశ్రామిక అవసరాల కోసం వ్యవసాయం చేయనివారికి భూమి బదిలీ

* 1966 ఎమ్.ఆర్.టి.పి. చట్టాన్ని అనుసరించి పారిశ్రామికవాడ కోసం రూపొందించిన ముసాయిదా ప్రణాళిక, అంతిమ ప్రణాళిక, పట్టణ ముసాయిదా ప్రణాళికలో భాగంగావున్న వ్యవసాయ భూములు లేదా అలాంటి ప్రణాళికలు, పథకాలు లేకపోయినప్పటికీ ఏదేని వ్యవసాయక భూమిని పారిశ్రామిక అవసరాల కోసం వ్యవసాయం చేయనివారికి అమ్ముకోడానికి ఎలాంటి అనుమతి అవసరం లేదు.

సి) కౌలుదార్లు భూమిని బదిలీ చేయకుండా ఆంక్షలు :

కలెక్టరు అనుమతి లేకుండా, సెక్షన్ 32, 32 ఎఫ్, 32బి, 32ఓ, 33సి లేదా 43 డిని అనుసరించి ఒక కౌలుదారు భూమిని కొనడంగానీ లేదా సెక్షన్ 328 లేదా 64ను అనుసరించి అమ్మకం, కాసుక, మార్పిడి, తనఖా, కౌలు లేదా మంజూరు (అసైన్మెంట్) ద్వారా భూమిని బదిలీ చేయడంగానీ చేయకూడదు. ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా తనఖా పెట్టుకోవడానికి ఎలాంటి అనుమతి అవసరం లేదు. (అయితే కొన్ని పరిస్థితులలో కలెక్టరు అనుమతిని ఇచ్చేందుకు చట్టం అనుమతించింది. ఎ.బి.సి.లలో ప్రస్తావించిన పరిస్థితులలోనే కలెక్టరు భూమి అమ్మకానికి అనుమతి ఇస్తారు.) అలాంటి సందర్భంతో సంబంధం లేకుండా అనుమతి ఇచ్చే సందర్భంలో భూ యజమాని ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తున్న భూమి శిస్తుపై 40 రెట్లు అదనంగా “నజరాన” రూపంలో ప్రభుత్వానికి నగదు చెల్లించాలి.

* క్లాజ్ ‘జె’ను అనుసరించి కొంత భాగానికి మాత్రమే అనుమతి ఇచ్చే సందర్భంలో ఒక్కొక్క భాగస్తునికి లభించే భూమి, సబ్ సెక్షన్ 27, సబ్ సెక్షన్ 1, క్లాజ్ సిలో ప్రభుత్వం పేర్కొన్న ‘యూనిట్’ విస్తీర్ణం కంటే తక్కువగా వుండకూడదు.

3. గుజరాత్ :

ముందు మనం చర్చించుకున్న బొంబాయి కౌలుదారీ చట్టం తరహాలోనే గుజరాతు రాష్ట్రంలో

ఆరేండ్ల పిల్లవాడు అద్దలో గిద్ద వేస్తే అది అపురూపమే

కూడా కౌలుదారి చట్టం 1948 అమలులో వుంది. స్వాతంత్ర్యానికి ముందు ఈ రాష్ట్రం బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలో భాగంగా వుండేది.

ఈ చట్టాన్ని అనుసరించి వ్యవసాయ భూమిని వ్యవసాయం చేస్తున్నవారు మాత్రమే కొనుగోలు చేయాలి. అంటే ఒక వ్యవసాయ భూమి కొనాలంటే అతను/ ఆమెకు అది వరకే అదే రాష్ట్రంలో కొంత వ్యవసాయ భూమి వుండి వుండాలి. అంతేగాక తనకు అదివరకే వున్న ఆ భూమి నుండి 8 కి.మీ. పరిధిలోపు మాత్రమే ఒక వ్యక్తి కొత్తగా భూమిని కొనగలరు.

4. హైదరాబాద్ రాష్ట్రం కౌలుదారి మరియు వ్యవసాయ భూమి చట్టం, 1950

(ఈ చట్టానికి 1969లో సవరణ తెచ్చి 47 నుండి 50 వరకు వున్న సెక్షన్లను తొలగించారు)

ఎ) వ్యవసాయ భూముల బదిలీపై ఆంక్షలను ఈ చట్టంలోని అధ్యాయం 'V' వివరిస్తుంది

సెక్షన్ 47(1) అనుసరించి ముందస్తు అనుమతి లేకుండా వ్యవసాయ భూమిని శాశ్వతంగా వదులుకోవడం చెల్లదు. ఒక వేళ తనంత తానుగా ఇష్టపడి భూమిని వదిలేయాలంటే ఆ విషయాన్ని తాశీల్దారు నిర్ధారించవలసి వుంటుంది.

సెక్షన్ 48 కొన్ని షరతులకు లోబడి మాత్రమే తాశీల్దారు భూమి శాశ్వత అన్యాయానికానికి లేదా కౌలుకు ఇచ్చేందుకు అనుమతించాలి.

సెక్షన్ 48 సబ్ సెక్షన్ (1), భూమి విస్తీర్ణానికి సంబంధించి ఉన్న షరతును గూర్చి వివరిస్తుంది.

(అ) భూమిని అన్యాయానికాంతం లేదా బదిలీ చేసే సందర్భంలో భూ బదిలీదారుకు మిగిలివుండే విస్తీర్ణం, సెక్షన్ 4 ప్రకారం నిర్ధారించిన ఆర్థిక కమతం కంటే తగ్గిపోకూడదు లేదా

(ఆ) భూమిని పొందిన వ్యక్తి వద్ద వున్న భూమి విస్తీర్ణం ఈ స్వాధీనం లేదా స్వీకరణ కారణంగా వుండవలసిన కనీస విస్తీర్ణం కంటే పదిరెట్లు పెరగాలి.

సబ్ సెక్షన్ (2) ప్రకారం భూ యజమాని తన భూమిని తనఖా పెట్టే సందర్భంలో, తనఖాదారుకు భూమిని స్వాధీనం (స్వాధీన తనఖా) చేసే షరతులపై తనఖా ఒప్పందం వుంటే, అట్టి ఒప్పందాన్ని తాశీల్దారు అనుమతించకూడదు.

సెక్షన్ 49 వ్యవసాయ భూమిని వ్యవసాయేతర ప్రయోజనాలకు మార్చేందుకు పాటించవలసిన షరతులను వివరిస్తుంది.

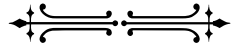
అ) శాశ్వతంగా భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం లేదా కౌలుకు తీసుకునే సందర్భంలో భూగ్రహీత వ్యవసాయం చేసేందుకు తనకుగల ఆసక్తిని వ్యక్తం చేయాలి.

ఆ) ఒకవేళ అది తనఖా అయితే ఆ తనఖా హేతుబద్ధమైనదై వుండాలి.

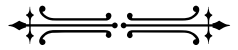
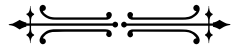
బి) సాగుచేయని లేదా సరిగ్గా సాగుచేయని భూముల యాజమాన్యం - అధ్యాయం - VI

✧ సెక్షన్ 5 (1) అనుసరించి, ఏదైనా వ్యవసాయ భూమిని ఆ భూమి యజమాని లేదా కౌలుదారు వరుసగా రెండు సంవత్సరాలపాటు సాగుచేయకపోయినా లేదా ఆ సాగు ఏ కారణం వలనైనా సరిగ్గా జరగకపోయినా ప్రభుత్వం విచారణ జరిపి ఆ భూమి సాగు యాజమాన్యాన్ని ఒక ప్రకటన ద్వారా ప్రభుత్వమే నిర్వహించవచ్చును.

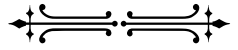
✧ సెక్షన్ 5 (2) ద్వారా అట్టి భూమికి ఒక నిర్వాహకుణ్ణి ఏర్పాటు చేయవచ్చు. అట్టి నిర్వాహకుడు ప్రభుత్వ అధికారిగా గుర్తించబడతారు.

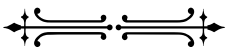

ఈ చట్టాన్ని అనుసరించి వ్యవసాయ భూమిని వ్యవసాయం చేస్తున్నవారు మాత్రమే కొనుగోలు చేయాలి. అంటే ఒక వ్యవసాయ భూమి కొనాలంటే అతను/ ఆమెకు అది వరకే అదే రాష్ట్రంలో కొంత వ్యవసాయ భూమి వుండి వుండాలి. అంతేగాక తనకు అదివరకే వున్న ఆ భూమి నుండి 8 కి.మీ. పరిధిలోపు మాత్రమే ఒక వ్యక్తి కొత్తగా భూమిని కొనగలరు.

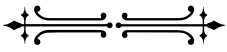

సెక్షన్ 5 (1) అనుసరించి, ఏదైనా వ్యవసాయ భూమిని ఆ భూమి యజమాని లేదా కౌలుదారు వరుసగా రెండు సంవత్సరాలపాటు సాగుచేయకపోయినా లేదా ఆ సాగు ఏ కారణం వలనైనా సరిగ్గా జరగకపోయినా ప్రభుత్వం విచారణ జరిపి ఆ భూమి సాగు యాజమాన్యాన్ని ఒక ప్రకటన ద్వారా ప్రభుత్వమే నిర్వహించవచ్చును.

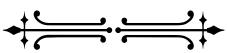

సెక్షన్ 61 ప్రకారం ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది ఒక ఆర్థిక కమతాన్ని సాగుచేయడం గానీ లేదా స్వాధీనం కల్గివుండడం గానీ జరుగరాదు. ఒక భూ కమతాన్ని విభజించే సందర్భంలో విభజితమైన భూఖండం కనీస ఆర్థిక కమతానికి తక్కువ కాకుండా వుండాలి.

సహకార సంఘంగా ఏర్పడిన రైతులకు కల్పించవలసిన సౌకర్యాలను సెక్షన్ 56 చెపుతుంది. సహకార సంఘం రైతులు భూమి శిస్తు తగ్గింపు, వ్యవసాయ ఆదాయపన్ను తగ్గింపు లేదా మినహాయింపు, ప్రభుత్వంచే నియమించబడిన నిపుణుల నుండి ఉచితంగా సాంకేతిక సలహాలు, ఆర్థిక సహకారంతోబాటు తక్కువ వడ్డీ లేదా వడ్డీ లేని ఋణాలను పొందే సౌకర్యం వంటివి పొందవచ్చు.

- ✧ సెక్షన్ (5) ప్రకారం భూయజమానికున్న అన్ని అధికారాలు ఈ నిర్వాహకుని చేతికి బదిలి అవుతాయి.
- ✧ సెక్షన్ 52 ప్రకారం ఈ భూ నిర్వాహకుడు ఖర్చులు పోను మిగిలిన నగదు ఏదైనా వుంటే దాన్ని భూయజమానికి చెల్లించాలి.
- ✧ సెక్షన్ 58 (1) (2) అనుసరించి కొంతకాలం గడిచిన తరువాత భూ నిర్వాహకుని అవసరం లేదని ప్రభుత్వం భావిస్తే అతన్ని / ఆమెను తొలగించి ఆ భూమిని యజమానికి ఒకవేళ యజమాని మరణిస్తే వారసులకు అప్పగించాలి.

సి) ఆర్థిక కమతాలు విభజనను నిరోధించడం - అధ్యాయం - VII

- ✧ ఆర్థిక కమతాలను విభజించకూడదు (సెక్షన్ 59) అట్టి విభజనను సెక్షన్ 60 నిషేధిస్తుంది.
- ✧ సెక్షన్ 61 ప్రకారం ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది ఒక ఆర్థిక కమతాన్ని సాగుచేయడం గానీ లేదా స్వాధీనం కల్గివుండడం గానీ జరుగరాదు. ఒక భూ కమతాన్ని విభజించే సందర్భంలో విభజితమైన భూఖండం కనీస ఆర్థిక కమతానికి తక్కువ కాకుండా వుండాలి.

డి) అధ్యాయం - VIII

- ✧ ఒక గ్రామానికి చెందిన పది లేదా అంతకంటే ఎక్కువమంది భూ కమతాలు కల్గినవారు లేదా రెండు అంతకంటే ఎక్కువ గ్రామాలలో ప్రక్క ప్రక్కనే యాభై ఎకరాలు అంతకంటే ఎక్కువ భూమిని కల్గిన గ్రామస్థులంతా కలసి ఒక సహకార సంస్థగా ఏర్పడేందుకు ధరఖాస్తు చేసుకోవచ్చును (సెక్షన్ 66-69)
- ✧ ఒక గ్రామంలో లేదా వరుస క్రమంలోవున్న కొన్ని గ్రామాలలో ఆర్థికంగా గిట్టుబాటుకాని భూ కమతాలు కల్గినవారు 2/3వ వంతు మంది తాము సహకార సంఘంగా ఏర్పడదలిచామని తాశీల్దారుకు ధరఖాస్తు చేస్తే, మిగిలినవారిని కూడా సహకార సంఘంగా ఏర్పడమని కోరుతూ తాశీల్దారు నోటీసు ఇచ్చే అధికారం ఇవ్వవచ్చు. (సెక్షన్ 70).
- ✧ సహకార సంఘంగా ఏర్పడిన రైతులకు కల్పించవలసిన సౌకర్యాలను సెక్షన్ 56 చెపుతుంది. సహకార సంఘం రైతులు భూమి శిస్తు తగ్గింపు, వ్యవసాయ ఆదాయపన్ను తగ్గింపు లేదా మినహాయింపు, ప్రభుత్వంచే నియమించబడిన నిపుణుల నుండి ఉచితంగా సాంకేతిక సలహాలు, ఆర్థిక సహకారంతోబాటు తక్కువ వడ్డీ లేదా వడ్డీ లేని ఋణాలను పొందే సౌకర్యం వంటివి పొందవచ్చు. అంతేగాక ప్రభుత్వం నుండి నీటి సదుపాయం కల్పించడంలో వీరికి ప్రాధాన్యత వుంటుంది.

హైదరాబాద్ రాష్ట్రం కౌలుచట్టం 1050, సవరణ చట్టం 1954లో ప్రస్తావించిన భూ వర్గీకరణ, భూకమతాల విస్తీర్ణం. ఆర్థిక భూ కమతం:

- ✧ భూమి యొక్క రకాన్ని (క్లాస్) బట్టి చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ద్వారా నిర్ధారించిన కనీస విస్తీర్ణాన్ని ఒక “ఆర్థిక కమతం”గా చట్టంలోని సెక్షన్ 2 (హెచ్) నిర్వచించింది.

ఆ వీధి రాజుకి కొప్పుంది జుట్టు లేదు, కళ్ళున్నాయి చూపు లేదు? (కొబ్బరికాయ)

✧ ఒక సాధారణ కుటుంబం (అనగా భూ అసామితో కలుపుకొని 5గురు సభ్యులు), పెరిగే అప్పులు (కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులను మినహాయించి), స్థానిక జీవన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా సాధారణ అవసరాలు తీర్చుకోవడానికి కావాల్సిన కనీస ఉత్పత్తిని ఇవ్వగలిగే భూమిని ఆ స్థానిక పరిస్థితులు, భూ రకాన్ని పరిగణలోనికి తీసుకొని ఒక కనీస విస్తీర్ణాన్ని ప్రభుత్వం నిర్ధారించి, దాన్ని ఆర్థిక కమతంగా ప్రకటించవచ్చును. (సెక్షన్ 4 (10))

కుటుంబ కమతం

(సవరణ చట్టం 3 ఆఫ్ 1954 ద్వారా ఆర్థిక కమతాన్ని కుటుంబ కమతంగా మార్చారు) భూమిని సాగుచేస్తున్న సాగుదారుతో కలుపుకొని 5 గురు సభ్యులుగల ఒక కుటుంబం, స్థానిక పరిస్థితులు, వ్యవసాయ పనులలో సాంప్రదాయంగా లభించే సహాయాలను పరిగణలోకి తీసుకొని పంట పెట్టుబడికి అయిన ఖర్చులు తీసివేయగా, ఆ సమయానికి స్థానికంగా వున్న ధరలను పరిగణలోకి తీసుకుని (సెక్షన్ 4(1) ఒక సాగుకు రూ॥ 800/-లు ఆదాయం ఇవ్వగలిగే ఉత్పత్తిని సాధించేందుకు అవసరమైన భూమిని ఒక కుటుంబ కమతంగా నిర్వచించారు.

కుటుంబ కమతానికి పరిమితులు :

1) అన్ని రకాల నేలలు కలుపుకొని సంవత్సరానికి ఒక పంట మాత్రమే పండే పల్లం భూమి

- ఎ) 8 అణాలు అంతకంటే ఎక్కువ తరగతుల భూములు - 6 ఎకరాలు
- బి) ఇక మిగిలిన అన్ని తరగతులు - 9 ఎకరాలు

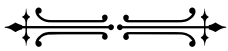
2) మెట్టు / కుప్పి భూమి

- ఎ) నల్లరేగడి లేక లేట్రయిట్
 - 1) తరగతి 1కి చెంది 8 అణాలు అంతకంటే తక్కువ భూమి శిస్తు నిర్ధారించబడిన భూములైతే - 24 ఎకరాలు
 - 2) మిగిలిన అన్ని తరగతుల నేలలు - 36 ఎకరాలు
- బి) చలక నేలలు
 - 1) తరగతి 1కి చెంది 8 అణాలు అంతకంటే ఎక్కువ వుండే భూములు - 48 ఎకరాలు
 - 2) ఇతర అన్ని తరగతులు - 72 ఎకరాలు

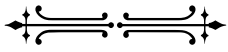

(చివరి భాగం వచ్చే సంచికలో)

- సి.హెచ్. రవికుమార్, హైదరాబాద్

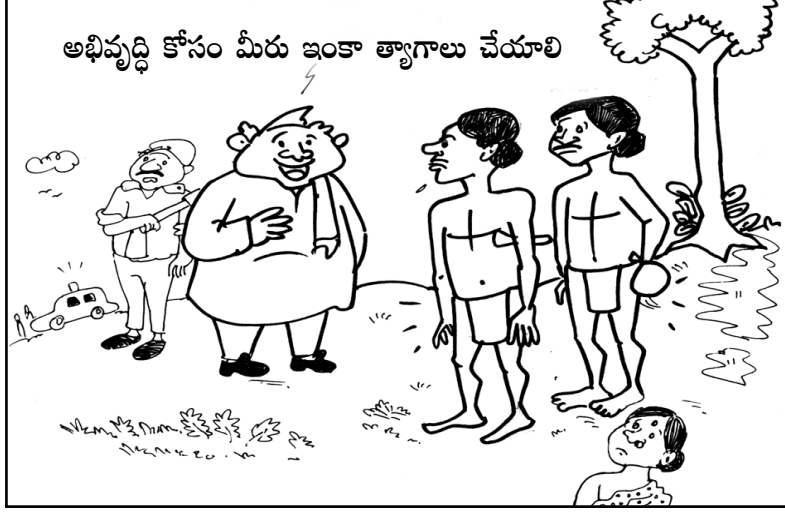

భూమిని సాగుచేస్తున్న సాగుదారుతో కలుపుకొని 5 గురు సభ్యులుగల ఒక కుటుంబం, స్థానిక పరిస్థితులు, వ్యవసాయ పనులలో సాంప్రదాయంగా లభించే సహాయాలను పరిగణలోకి తీసుకొని పంట పెట్టుబడికి అయిన ఖర్చులు తీసివేయగా, ఆ సమయానికి స్థానికంగా వున్న ధరలను పరిగణలోకి తీసుకుని (సెక్షన్ 4(1) ఒక సాగుకు రూ॥ 800/-లు ఆదాయం ఇవ్వగలిగే ఉత్పత్తిని సాధించేందుకు అవసరమైన భూమిని ఒక కుటుంబ కమతంగా నిర్వచించారు.

గమనిక

“మన్నెంలో” పత్రికకు ప్రతిపాదిత చందా సంవత్సరానికి (నాలుగు సంచికలకు) 100 రూపాయలు. ఒక్కొక్క సంచికకు చందా 25 రూపాయలు. మీ చందాలను “పరిచయ” పేర మనియార్డరు ద్వారా మాత్రమే పంపగలరు. మనియార్డరు ఫారంలో సమాచారం కొరకు ఇచ్చిన స్థలం (Space for Communication)లో మీ చిరునామాను స్పష్టంగా వ్రాయగలరు. - పరిచయ

ఆదివాసీల అభివృద్ధి ఒక మిథ్య

మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ మధ్యనే అగష్టు 9వ తేదీన ఈసారి కూడా అంతర్జాతీయ ఆదివాసీ దినోత్సవాన్ని తన వాగాడంబరాన్ని చాటుకొనే ఊకదంపుడు సభలు, సమావేశాల నిర్వహణతో సరిపెట్టింది తప్పితే, ఆదివాసీల కీలక సమస్యలను పరిష్కరించగలిగే ఒక నిజమైన కార్యాచరణ ప్రణాళికను దేన్ని చేపట్టనేలేదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో గల ఆదివాసీ తెగల్లోనే అత్యంత వెనుకబడ్డ ఆదివాసీ తెగల్లోని (పి.వి.టి.జి.లు) చాలామంది గిరిజనులు ఈనాటికీ కేవలం పోడు వ్యవసాయం మరియు రాష్ట్ర అటవీ ప్రాంతాల్లో దొరికే చిన్నతరహా అటవీ ఉత్పత్తుల సేకరణలపైనే ఆధారపడి బ్రతుకీడుస్తున్నారు. ఇంకా ఇప్పటికీ ఒక ప్రాథమిక దశలోనేవున్న చాలామంది గిరిజనులు, కడుపునిండా తిండి కూడా దొరక్క అడవి దుంపలు, కందమూలాలు, ఆకులు, అలములు, విప్పుపువ్వులతో ఏ రోజుకారోజు తమ కడుపు మంట చల్లార్చుకొంటున్నారు. నిజానికి పి.వి.టి.జి (PVTG) లకు ప్రభుత్వం సరఫరా చేసే రాయితీ (డిపో) బియ్యం, వారి నెలవారి కుటుంబ అవసరాలతో పోలిస్తే, ఏ మాత్రం సరిపోదు.

రాష్ట్రంలో మొత్తం 27.39 లక్షల ఆదివాసీ జనాభా ఉంది, అంటే రాష్ట్ర మొత్తం జనాభాలో ఇది కేవలం 5.53 శాతం. మొత్తం 19 రకాల ఆదివాసీ తెగలు ఎప్పటి నుండో ఇక్కడ సంప్రదాయబద్ధంగా ఆవాసాలు ఏర్పరచుకొని జీవిస్తున్నాయి. వీరిలో చెంచులు, కొండరెడ్డి, కోందు, పొరజా, గదబ మరియు సవర తెగలు ప్రత్యేకించి వెనుకబడ్డ ఆదివాసీ తెగలు (పర్మిక్యులర్ల వల్నరబుల్ ట్రైబల్ గ్రూప్స్ - పి.వి.టి.జి.)గా వర్గీకరింపబడ్డాయి. రాష్ట్ర మొత్తం ఆదివాసీ జనాభాలో పి.వి.టి.జి. ల జనాభా 16.5 శాతం వరకూ ఉంది. రాష్ట్రంలో గల ఇతర పి.వి.టి.జి తెగలతో పోల్చినప్పుడు కోందుతెగలో అక్షరాస్యత శాతం 29.72తో అతితక్కువగా ఉంది. వీరి తరువాత స్థానాన్ని 34.99 శాతంతో పొరజా తెగ ఆక్రమిస్తుంది. ఆ తరువాత 49.74% అక్షరాస్యతతో సవర తెగ నిలుస్తుంది. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఈ 'సవర' తెగ

❦

రాష్ట్రంలో మొత్తం 27.39 లక్షల ఆదివాసీ జనాభా ఉంది, అంటే రాష్ట్ర మొత్తం జనాభాలో ఇది కేవలం 5.53 శాతం. మొత్తం 19 రకాల ఆదివాసీ తెగలు ఎప్పటి నుండో ఇక్కడ సంప్రదాయబద్ధంగా ఆవాసాలు ఏర్పరచుకొని జీవిస్తున్నాయి. వీరిలో చెంచులు, కొండరెడ్డి, కోందు, పొరజా, గదబ మరియు సవర తెగలు ప్రత్యేకించి వెనుకబడ్డ ఆదివాసీ తెగలు (పర్మిక్యులర్ల వల్నరబుల్ ట్రైబల్ గ్రూప్స్ - పి.వి.టి.జి.)గా వర్గీకరింపబడ్డాయి.

❦

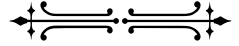
ఏకాదశి నాడు తల అంటుకుంటావేమీ? అంటే అది నిత్య వ్రతము, నేడే ఆరంభం అన్నాడట.
మర్నాడు తల ఎందుకు అంటుకోలేదంటే నిన్నటితో వ్రతసమాప్తి అన్నాడట.

పి.వి.టి.జి.లోకెల్లా ఎక్కువ జనాభాను కలిగివుంది.

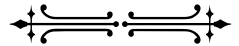
రాష్ట్రంలో గిరిజనాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మొదలైన సలభై సంవత్సరాల తరువాత కూడా, పైగా పరిమాణం రీత్యాఅతికొద్ది జనాభాను కలిగివున్న పి.వి.టి.జి.లు నేటికీ అత్యంత పేదరికంలో ప్రుగ్గుతూ, నిరక్షరాస్యత, పౌష్టికాహార లోపం వంటి సమస్యలతో బాధపడుతున్నారంటే, నిజంగా ఇది ఎంతో విచారకరమైన విషయం. పి.వి.టి.జి.ల వెనుకబాటు తనాన్ని తగ్గించడానికి గిరిజన సంక్షేమ విధానంలో గానీ, గిరిజన సంక్షేమ కార్యాచరణ ప్రణాళికలో గానీ ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టకపోవడం ఒక సర్వసాధారణ అంశంగా కనిపిస్తుంది.

మారుతున్న పరిస్థితులను తట్టుకొని నిలబడగలిగే శక్తిసామర్థ్యాలను, దృఢత్వమును ఆదివాసీ తెగల్లో పెంపొందించగలగడంలో గిరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాలన్నీ పూర్తిగా విఫలమైన కారణంగా, కొన్ని పి.వి.టి.జి. తెగలు, ఉదాహరణకు శ్రీకాకుళంజిల్లాలో సవరలు, విజయనగరం జిల్లాలో గదబలు, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కొండరెడ్లు స్థానికంగా ఉపాధి అవకాశాలేవీ అందుబాటులోలేక గత్యంతరంలేని పరిస్థితుల్లో బ్రతుకు తెరువును వెతుక్కుంటూ ఇతర జిల్లాలకు మరియు రాష్ట్రాలకు వలస పోతున్నారు.

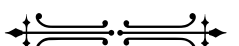
చాలావరకూ ఆదివాసీ తెగలు ఈనాటికీ ఉపాంత (సహాయక) ఆర్థిక వ్యవస్థకు చెందిన వృత్తుల్లోనే ఉండిపోవడం వల్ల ఇప్పటికీ వీరి ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రాథమిక స్థితిని దాటి పోలేక పోడు వ్యవసాయం, ఆహార సేకరణ దశల్లోనే మిగిలిపోయింది. వీరి వ్యవసాయం కూడా ప్రవృత్తిరీత్యా పూర్తిగా సంప్రదాయబద్ధమైంది, ప్రాథమికంగా వర్షాధారితమైంది. అందువల్ల వీరి ఆర్థిక వ్యవస్థను నిశితంగా పరిశీలిస్తే, మిగులు భావన ఎక్కడా స్పష్టంగా కనిపించదు. ఇదిలా వుండగా, ఒక ప్రక్క ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలైన గనుల త్రవ్వకం మరియు సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం, మరోప్రక్క గిరిజనేతరుల చొరబాట్లు రెండూ కలిసి, వీరి సంప్రదాయబద్ధ జీవన వనరులైన భూమి, అటవీ సంపదల మొత్తాన్ని వీరికి పూర్తిగా దూరంచేస్తున్నాయి. ఫలితంగా ఆదివాసీలు రోజురోజుకూ మరింత దుర్బలులు అవుతున్నారు. ఆదివాసీల ఆహారభద్రతా సమస్యకు సంబంధించి, తూర్పు గోదావరి జిల్లా, మారేడుమిల్లి మండలం, అడారి వలస గ్రామంలోని కొండరెడ్లు, శ్రీకాకుళం జిల్లా, సీతంపేట మండలం, కల్లాడ మరియు తిటుకుపాయిగూడ గ్రామాల్లోని సవరలు, విజయనగరం జిల్లా, సాలూరు మండలం, రెయ్యవానివలస, పసుపువానివలస, దంతెవలస గ్రామాల్లోని గదబ తెగలపై చేపట్టిన ఒక అధ్యయనం ఆదివాసీల దుస్థితికి అద్దం పడుతుంది. అలాగే వీరి ఆదాయ మార్గాలు, వనరులు, అందుకోసం వీరు చేసే వివిధ రకాల పనులపై నిర్వహించిన అధ్యయనాలు కూడా వీరి ఆదాయ, వ్యయాల మధ్య తీవ్రమైన అంతరాలను, ఇబ్బందులను స్పష్టం చేస్తున్నాయి, అలాగే ఆహార ధాన్యాల లభ్యత విషయంలో తీవ్రమైన కొరతను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈ ఇబ్బందుల నుండి వీరు బయటపడాలంటే, ప్రతీఒక్క కుటుంబంలోనూ ఆర్థిక వనరులు, ఆదాయ మార్గాలను పెంపొందివలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా ఉందని ఈ అధ్యయనాలు స్పష్టంగా సూచిస్తున్నాయి. ఆయా గ్రామాల్లో నిర్వహించిన ఒక క్షేత్ర స్థాయి సందర్శన ద్వారా ప్రతి ఒక్క కుటుంబం రూ. 6000/- నుండి రూ. 15000/- వరకూ అప్పుల్లో కూరుకుపోయాయని తెలుస్తుంది. ఇక్కడి అన్ని కుటుంబాల్లోనూ కనిపించే ఒక సాధారణమైన సమస్య ఆదాయ సమస్య మరియు పేదరికం. పేరాశాపరులైన వడ్డీ వ్యాపారస్తుల ధారుణమైన వడ్డీరేట్ల వల్ల సవర మరియు గదబ తెగల్లో అత్యధిక శాతం మంది గిరిజనులు అంతకంతకూ

మారుతున్న పరిస్థితులను తట్టుకొని నిలబడగలిగే శక్తిసామర్థ్యాలను, దృఢత్వమును ఆదివాసీ తెగల్లో పెంపొందించగలగడంలో గిరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాలన్నీ పూర్తిగా విఫలమైన కారణంగా, కొన్ని పి.వి.టి.జి. తెగలు, ఉదాహరణకు శ్రీకాకుళంజిల్లాలో సవరలు, విజయనగరం జిల్లాలో గదబలు, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కొండరెడ్లు స్థానికంగా ఉపాధి అవకాశాలేవీ అందుబాటులోలేక గత్యంతరంలేని పరిస్థితుల్లో బ్రతుకు తెరువును వెతుక్కుంటూ ఇతర జిల్లాలకు మరియు రాష్ట్రాలకు వలస పోతున్నారు.

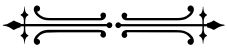

ఆయా గ్రామాల్లో నిర్వహించిన ఒక క్షేత్ర స్థాయి సందర్శన ద్వారా ప్రతి ఒక్క కుటుంబం రూ. 6000/- నుండి రూ. 15000/- వరకూ అప్పుల్లో కూరుకుపోయాయని తెలుస్తుంది. ఇక్కడి అన్ని కుటుంబాల్లోనూ కనిపించే ఒక సాధారణమైన సమస్య ఆదాయ సమస్య మరియు పేదరికం.

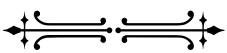

దోపిడికి గురవుతున్నారు. వీరు నెలకు 3 నుండి 5 శాతం వరకూ వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారు.

బయటివారి దోపిడీ నుండి ఆదివాసీలను రక్షించడం మరియు వారికి సామాజిక ఆర్థిక అవకాశాలను పెంపొందించడమే ప్రధాన ఉద్దేశ్యంగా గిరిజన ఉప ప్రణాళిక (ట్రైబల్ సబ్-ప్లాన్-టి.ఎస్.పి) రూపొందించబడింది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కూడా, ఈ రకమైన ఒక చట్టాన్ని ఎస్.సి. మరియు ఎస్.టి.సబ్-ప్లాన్ యూక్ట్, 2013 పేరుతో దేశచరిత్రలోనే మొట్టమొదటిసారి తీసుకువచ్చింది. ఎస్.సి. & ఎస్.టి.ల అభివృద్ధిని మరింత శీఘ్రగతిన సాధించడం దీని ముఖ్య లక్ష్యం. అందుకు రాష్ట్ర ప్రణాళికావ్యయంలో కొంతభాగాన్ని వారి జనాభా నిష్పత్తిని బట్టి ప్రత్యేకంగా కేటాయించింది. అయితే, ఈ చట్టం అమలు చాలా మందకొడిగా సాగడం వల్ల, ఆశించిన ఫలితాలేవీ సాధించబడలేదు.

మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కూడా, ఈ రకమైన ఒక చట్టాన్ని ఎస్.సి. మరియు ఎస్.టి. సబ్-ప్లాన్ యూక్ట్, 2013 పేరుతో దేశచరిత్రలోనే మొట్టమొదటిసారి తీసుకువచ్చింది. ఎస్.సి. & ఎస్.టి.ల అభివృద్ధిని మరింత శీఘ్రగతిన సాధించడం దీని ముఖ్య లక్ష్యం. అందుకు రాష్ట్ర ప్రణాళికావ్యయంలో కొంతభాగాన్ని వారి జనాభా నిష్పత్తిని బట్టి ప్రత్యేకంగా కేటాయించింది. అయితే, ఈ చట్టం అమలు చాలా మందకొడిగా సాగడం వల్ల, ఆశించిన ఫలితాలేవీ సాధించబడలేదు.

ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో టి.ఎస్.పి.కి కేటాయించిన మొత్తం నిధులు 1,904 కోట్ల రూపాయలు, కానీ వాస్తవంగా బడ్జెట్టు విడుదలకు రాష్ట్ర ఆర్థికశాఖ కేవలం 605.77 కోట్ల రూపాయలకే, అంటే మొత్తం కేటాయింపులో 31.81 శాతానికి మాత్రమే ఉత్తర్వులు ఇచ్చింది. ఇంకా బాధాకరమైన విషయం ఏమిటంటే, దీనిలో గిరిజన అభివృద్ధికి నిజంగా ఖర్చుచేసింది 496.27 కోట్లే, అంటే టి.ఎస్.పి. బడ్జెట్టు మొత్తం కేటాయింపులో ఉపయోగించింది 26.05 శాతం మాత్రమే. దీనికి సంబంధించి మత్స్యశాఖ, అటవీశాఖ, ఇంటర్మీడియట్ విద్యాశాఖ, పర్యాటకశాఖ వంటి కొన్ని శాఖలైతే ఇంతవరకూ ఏవిధమైన ఖర్చు చేయనే లేదు.

గ్రామీణ పేదరిక నిర్మూలనా సంస్థ (సెర్ప్), పంచాయితీరాజ్, ఆదివాసీల సామర్థ్యాల అభివృద్ధి (స్కీల్ డెవలప్మెంట్) వంటి శాఖలైతే, గిరిజన ఉప-ప్రణాళికా అమలు కోసం ఇప్పటివరకు కనీసం కార్యాచరణ ప్రణాళికలనైనా సమర్పించనేలేదు. పైగా, ఎన్.డి.ఎ. భాగస్వామ్య పక్షం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అధికార పార్టీ అయిన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, గిరిజన సంక్షేమ బడ్జెట్టు క్రింద 2014-15 సంవత్సరానికి ఇప్పటికే ఆమోదించబడిన 30 కోట్లను మరియు ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరానికి (2015-16) గిరిజనుల అభివృద్ధికొరకు ఉద్దేశించి 40 కోట్లను ఇంతవరకు కేంద్రప్రభుత్వం నుండి రాబట్టలేకపోవడం మరింత విచారకరమైన అంశం.

రాష్ట్రప్రభుత్వ నిర్వహణా సామర్థ్యమునకు, ప్రతిభకు భూమి బదిలీ క్రమబద్ధీకరణ చట్టం 1/70 అమలు తీరే ఒక గీటురాయి. ఈ చట్టం షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో గిరిజనులు మరియు గిరిజనేతరుల మధ్యనే కాకుండా గిరిజనేతరుల మధ్య భూమి బదిలీలను కూడా నిషేదిస్తుంది. దీని క్రింద మొత్తం 10,404 ఎకరాల సంబంధించి, మొత్తం 1,615 కేసులు వివిధ కోర్టుల్లో పెండింగులో ఉన్నాయి. ఇంతవరకూ పరిష్కారమైన మొత్తం కేసుల్లో కేవలం 45 శాతం కేసులు అంటే 55,781 ఎకరాల విస్తీర్ణంనకు సంబంధించి మాత్రమే గిరిజనులు విజయం సాధించగలిగారు, మిగిలిన కేసులన్నిటిలోనూ గిరిజనేతరులే గెలుపొందారు.

ఐ.టి.డి.ఎ. స్థాయిలో ఎల్.టి.ఆర్. (భూమి బదిలీ నియంత్రణ) అమలు కోసమని మంజూరైన ఉద్యోగాల్లో రాష్ట్రం మొత్తం మీద చూస్తే, 50శాతం పోస్టులు అసలు భర్తీకాకుండానే వుండిపోయాయి. గిరిజనులపై జరిగిన అత్యాచారాలపై అధ్యయనం సందర్భంగా రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాలలో భూమికి సంబంధించి, చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో కేసులు వివిధ కోర్టుల్లో పెండింగులో ఉన్నాయన్న విషయాన్ని

ఆరామడల నుండి అల్లుడొస్తే, అత్తగారొడ్డించింది విత్తులేని కూర? (పుట్టగొడుగులు)

2000 సంవత్సరంలోనే జస్టిస్ పున్నయ్య కమీషన్ గుర్తించింది. ఈవిధమైన కేసులకు సంబంధించిన చాలా భూముల్లో వివిధ కోర్టుల ద్వారా స్టే ఆర్డర్లు తెచ్చుకొని, గిరిజనేతరులే భౌతికంగా తిప్పవేసుకొని కూర్చోని, స్వాధీన హక్కును అనుభవిస్తున్నారు. ప్రభుత్వయంత్రాంగ సహాయంతో ఆ స్టేలను ఎత్తివేయించగలిగే స్థితిలోగానీ లేక ఆ కేసులను కొట్టివేయించడానికి కోర్టు ప్రక్రియను వేగవంతం చేయగలిగే పరిస్థితిలోగానీ ఈ పేద గిరిజనులు లేరు. దాంతో సంవత్సరాల తరబడి ఆ భూములను గిరిజనేతరులే ఉపయోగించుకొంటున్నారు.

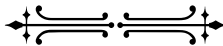
అటవీహక్కుల గుర్తింపుచట్టం, 2006 అమలులోని బేలతనాన్ని గమనిస్తే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గిరిజనులకు అటవీ హక్కులను కల్పించడానికి ఏమాత్రం గుర్తింపు ఇస్తుందో ఇట్టే తెలుస్తుంది. ఈ చట్టం క్రింద రాష్ట్రంలో 3,20,539 ఎకరాల విస్తీర్ణానికి సంబంధించి గిరిజనులు మొత్తం 1,50,488 వ్యక్తిగత ధరఖాస్తులను (క్లెమ్స్), వీటితోపాటు కొన్ని ఉమ్మడి ధరఖాస్తులు పెట్టుకొనగా అటవీశాఖ మాత్రం 83,493 పట్టాల (టైటిల్స్) క్రింద మొత్తం 4,97,767 ఎకరాలు భూమి మాత్రమే పంపిణీ చేసింది. మొత్తం క్లెమ్స్ తో పోలిస్తే, ఈ భూమి కేవలం 55 శాతం మాత్రమే. ఇది నిజంగా ఆలోచించాల్సిన విషయం.

పంచాయతీ (షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల విస్తరణ) చట్టం, 1996 (పెసాచట్టం) దేశంలో ఉన్న షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లోని గ్రామసభలకు సాధికారతను కల్పించి అక్కడి భూమి, అడవి, ఇతర వనరులపై వీటికి తగు అధికారాన్ని ఇవ్వడం ద్వారా ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో ఒక విస్తృతమైన మార్పును తీసుకొని రావడానికి ఇది ఒక మార్గనిర్దేశక చట్టంగా రూపొందించబడింది. ఇది షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల్లో సామాజిక-ఆర్థిక పథకాల అమలుకు అనుమతి ఇవ్వడం నుండి ఒక మధ్యం దుకాణాన్ని తెరవడానికి అనుమతించడం వరకూ, అలాగే చిన్న తరహా ఖనిజాల త్రవ్వకానికి లైసెన్సు మంజూరు చేయడంలోనూ, ఇంకా చాలా విషయాల్లో గ్రామసభకు పూర్తి అధికారం ఇచ్చింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం దీనికి నియమాలను కూడా రూపొందించింది.

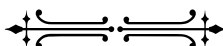
అయితే, ఈ చట్టాన్ని అమలు పరచడంలో రాష్ట్రం మరియు దాని అధికార యంత్రాంగం రెండూ వ్యవస్థాగతమైన వైఫల్యానికి గురైనాయి. దాంతో ఈ చట్ట లక్ష్యాల సాధనలో ఏమాత్రం ప్రగతి కనిపించడంలేదు. ఈ వాస్తవాలన్నిటినీ దృష్టిలోపెట్టుకొని చూసినప్పుడు, సమాజంలో అత్యంత బలహీన వర్గానికి చెందిన ఈ ఆదివాసీ ప్రజలపై ఈ ప్రభుత్వం ఇకముందైనా తగుశ్రద్ధపెట్టగలుగుతుందా? ఆంధ్రప్రదేశ్ ను సింగపూర్ గా మారుస్తామని ఎంతో ఆర్భాటంగా చెప్పుకుంటున్న క్రమంలో ఇది నిజంగా వీరి జీవితాలలో సహేతుకమైన మార్పులు తేగలుగుతుందా? అనేది సందేహమే. అయితే మనరాష్ట్రం జనాభాలో పరిమాణం రీత్యా బహు స్వల్పమైన ఈ గిరిజన సముదాయం ఇంకా ఎంత కాలంపాటు ఈ పేదరికంలో ప్రుగ్గుతూ, దోపిడీకి గురవుతూ వుండాలి? అని మనందరం గట్టిగా ప్రశ్నించాల్సిన సమయం వచ్చింది.

- డా॥ పల్లా త్రినాధరావు

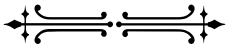

అటవీహక్కుల గుర్తింపుచట్టం,
2006 అమలులోని
బేలతనాన్ని గమనిస్తే
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం
గిరిజనులకు అటవీ హక్కులను
కల్పించడానికి ఏమాత్రం గుర్తింపు
ఇస్తుందో ఇట్టే తెలుస్తుంది.
ఈ చట్టం క్రింద రాష్ట్రంలో
3,20,539 ఎకరాల విస్తీర్ణానికి
సంబంధించి గిరిజనులు
మొత్తం 1,50,488 వ్యక్తిగత
ధరఖాస్తులను (క్లెమ్స్),
వీటితోపాటు కొన్ని ఉమ్మడి
ధరఖాస్తులు పెట్టుకొనగా
అటవీశాఖ మాత్రం 83,493
పట్టాల (టైటిల్స్) క్రింద మొత్తం
4,97,767 ఎకరాలు భూమి
మాత్రమే పంపిణీ చేసింది.

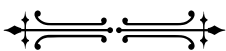

విజయవంత్మైన ఎన్.ఆర్.ఐ.జి.ఎస్. ప్రచార ఉద్యమం

సమాఖ్య కార్యకర్తలు అతి తక్కువ ఆర్థిక వనరులతో స్థానిక ప్రజలపై ఆధారపడుతూ మంచి ఫలితాలను సాధిస్తున్నారు. సెప్టెంబరు 10 నుండి అక్టోబరు 3 వరకు ఈ నాలుగు జిల్లాల్లో ఉపాధి హామీ పథకంపై వారు సమిష్టిగా నిర్వహించిన ప్రజా చైతన్య కార్యక్రమం ఇందుకు ఒక మంచి ఉదాహరణ. చిత్తశుద్ధి, సమన్వయం, ప్రజలకు సేవ చెయ్యాలనే సంకల్పం వుంటే అవి ఎలాంటి సానుకూల ఫలితాలను ఇస్తాయో ఈ కార్యక్రమం మనకు తెలియజేస్తుంది.

“లయ” సంస్థ సహకారంతో జరుగుతున్న “పరిచయ” శిక్షణా కార్యక్రమం గత 20 సంవత్సరాలలో వందలాదిమంది ఆదివాసీ యువతీ యువకులకు అనేక అంశాలలో శిక్షణ ఇవ్వడంతోబాటు, వారిలో నాయకత్వ లక్షణాలు పెంపొందించడానికి కృషిచేస్తూ వచ్చింది. ఆ కృషి ఫలితమే 4 ఆదివాసీ జిల్లాలలో ఏర్పడిన ఆదివాసీ యువజన సంఘాలు (సి.బి.ఓ.లు). శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలకు చెందిన ఈ ఆదివాసీ యువజన సమూహాలన్నీ కలసి “ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య”గా ఏర్పడ్డాయి. ఇవన్నీ సమాఖ్య తరపున గ్రామస్థాయిలో ఆదివాసీల దైనందిన సమస్యలపై ప్రభుత్వ శాఖలతో కలసి పని చేస్తునే, ఆదివాసీలకు వివిధ చట్టాలు ఇచ్చిన హక్కులు, సౌకర్యాలపై ప్రజలకు అవగాహన కల్పిస్తున్నాయి. ఈ సమాఖ్య కార్యకర్తలు అతి తక్కువ ఆర్థిక వనరులతో స్థానిక ప్రజలపై ఆధారపడుతూ మంచి ఫలితాలను సాధిస్తున్నారు. సెప్టెంబరు 10 నుండి అక్టోబరు 3 వరకు ఈ నాలుగు జిల్లాల్లో ఉపాధి హామీ పథకంపై వారు సమిష్టిగా నిర్వహించిన ప్రజా చైతన్య కార్యక్రమం ఇందుకు ఒక మంచి ఉదాహరణ. చిత్తశుద్ధి, సమన్వయం, ప్రజలకు సేవ చెయ్యాలనే సంకల్పం వుంటే అవి ఎలాంటి సానుకూల ఫలితాలను ఇస్తాయో ఈ కార్యక్రమం మనకు తెలియజేస్తుంది.

ప్రచార ఉద్యమ లక్ష్యాలు :

ఒక ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఒక గ్రామీణ కుటుంబానికి 100 రోజులు పని కల్పించే జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం (NREGS) ఆదివాసీ ప్రజలకు చాలా ముఖ్యమైన పథకం. ఎందుకంటే ఆదివాసీలకు అడవి, వ్యవసాయం తప్ప మరో ఉపాధి అవకాశం లేదు. ఈ రెండు గాక మరో రకంగా ఉపాధి పొందాలంటే విధిగా పట్టణాలకు వలసబాట పట్టవలసిందే. అంతేగాక ఈ పథకంద్వారా ఆదివాసీ గ్రామాలలో మౌళిక వసతుల కల్పన, భూముల అభివృద్ధి, పండ్లతోటల పెంపకం వంటి అవసరమైన పనులను చేసుకునే వీలుంది. ప్రభుత్వాల వ్యయం గ్రామీణ వ్యవసాయరంగంపైనే అతి తక్కువగా వున్నటువంటి పరిస్థితుల్లో ఇక ఆదివాసీ గ్రామాలు, వ్యవసాయంపై ప్రభుత్వ వ్యయం ఎలా వుంటుందో వూహించుకోవచ్చు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఈ పథకం ఆదివాసీలకు కొంత బాసటగా

పప్పుకు తాళింపు, బట్టకు జాడింపు, మగువకు లాలింపు ఇంపు

నిలుస్తుంది. అంటే ఈ నేపథ్యంలో జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధిహామి పథకం నిధులు ఈ ఖాళీని ఎంతో కొంత పూరిస్తాయి.

ఉపాధి హామి పథకం ఇతర సాధారణ పథకాల వంటిది కాదు. ఇది పార్లమెంటు చేసిన “జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామి చట్టం” ద్వారా అమలులోకి వచ్చింది. అంటే చట్టంలో ఇచ్చిన హక్కులు, సౌకర్యాలను గ్రామీణ కార్మికుల దరికి చేర్చడానికి ఈ పథకం ఒక సాధనం. కనుక ఈ పథకంలో వున్నవన్నీ చట్టబద్ధమైన హక్కులే. అయితే ఇందులో దురదృష్టకరమైన సంగతి ఏమిటంటే, ఈ విషయాలేవి ఆ చట్టం ఎవరి కోసమైతే చేసారో వారికి తెలియక పోవడం. ఉపాధి హామి పథకంలో 100 రోజుల పని “ఒక హక్కు” అనే విషయం ఈ రోజుకీ గ్రామీణ పేదలకు ముఖ్యంగా ఆదివాసులకు తెలియక పోవడం విచారకరం. ఈ నేపథ్యంలో ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య నాలుగు జిల్లాల ముఖ్య కార్యకర్తలు శ్రీకాకుళం జిల్లా సీతంపేటలో సమావేశమై తమ తమ గ్రామ పంచాయితీలలో పథకం అమలు తీరును లోతుగా చర్చించారు. వీటి ఫలితంగా ఈ క్రింది అంశాలపై సెప్టెంబరు 10 నుండి అక్టోబరు 3 వరకు గ్రామాల్లో ప్రచారం నిర్వహించాలని తీర్మానించుకున్నారు.

1. పథకంపై అవగాహన :

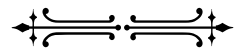
2014-2015, మరియు ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం 2015-2016 అక్టోబరు నాటికి గ్రామ పంచాయితీలలో పథకం అమలౌతున్న తీరును ప్రజలకు వివరించడం మొదటిది. ఇందుకుగాను ఉపాధి హామి పథకం వెబ్‌సైట్ నుండి పంచాయితీల వారిగా సమాచారాన్ని సేకరించి క్రోడీకరించారు. దీని ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే, సగటు పని దినాలు, సగటు వేతనం చాలా తక్కువ లభిస్తుంది. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన కనీస వేతనం 189 రూ॥లు వుంది. నిజానికి ప్రతి ఆదివాసీ కుటుంబానికి 100 రోజులు పని, ప్రతి పనిదినానికి 189 రూ॥లు. గనుక లభిస్తే ఒక సంవత్సరంలో వారికి రావలసిన ఆదాయం 18,900 రూ॥లు. దీనికి అదనంగా తట్ట, గడ్డపార, మంచినీళ్లకు ఇచ్చే కమీషన్ కూడా కలిపితే సుమారుగా 20,000 రూ॥లు ఆదాయం రావాలి. కానీ లెక్కలు తీసి చూస్తే ఎవరికీ 4 నుండి 5 వేలు ఆదాయం మించటం లేదు. ఈ విషయాలన్నింటినీ సాక్ష్యాధారాలతో ఆదివాసీలకు తెలియ జేయాలని కార్యకర్తలు నిర్ణయించుకున్నారు.

2. మేజర్లయిన వారి పేర్లను జాబ్ కార్డులో చేర్పించడం :

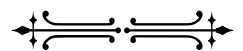
ఏప్రిల్ 1, 2008 నుండి ఈ పథకం దేశ వ్యాప్తంగా అమలౌతున్నాది. అంటే 2015 నాటికి ఇది మొదలై 7 సంవత్సరాలు అవుతుంది. 2008లో జాబ్ కార్డు పొందిన కుటుంబాలలో ఆనాటికి మైనర్లుగా వున్నవారు అనేక మంది తదుపరి కాలంలో మేజర్లయి వుంటారు. కానీ వారి పేర్లు జాబ్ కార్డులలో ఇంతవరకూ ఎక్కించలేదు. దాంతో వారు ఉపాధి హామి పథకం పనులలో పాల్గొనలేకపోతున్నారు. కనుక గ్రామాలలో పర్యటించి 18 సం॥లు నిండి జాబ్ కార్డులలో పేర్లు లేనివారి వివరాలను సేకరించడం, వీరిని జాబ్ కార్డులలో చేర్పించుటకు వారిచే ధరఖాస్తు చేయించడం చేయాలి. ఇందుకోసం సమాఖ్య “పరిచయ” సహకారంతో ఒక ధరఖాస్తు నమూనాను రూపొందించి కార్యకర్తలకు ఇచ్చింది.

3. పెళ్లయి కొత్త కుటుంబాలుగా ఏర్పడిన వారికి జాబ్ కార్డులు :

కార్డులు మంజూరైన తరువాత ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో చాలా కుటుంబాల్లో వారి పిల్లలకు పెళ్ళియి వారు కొత్త కుటుంబాలుగా

ఉపాధి హామి పథకం ఇతర సాధారణ పథకాల వంటిది కాదు. ఇది పార్లమెంటు చేసిన “జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామి చట్టం” ద్వారా అమలులోకి వచ్చింది. అంటే చట్టంలో ఇచ్చిన హక్కులు, సౌకర్యాలను గ్రామీణ కార్మికుల దరికి చేర్చడానికి ఈ పథకం ఒక సాధనం. కనుక ఈ పథకంలో వున్నవన్నీ చట్టబద్ధమైన హక్కులే. అయితే ఇందులో దురదృష్టకరమైన సంగతి ఏమిటంటే, ఈ విషయాలేవి ఆ చట్టం ఎవరి కోసమైతే చేసారో వారికి తెలియక పోవడం.

మరినప్పటికీ, వారికి ఎవరికీ క్రొత్త జాబ్ కార్డులు ఇవ్వలేదు. దాంతో వారంతా ఇప్పటికీ తమ తల్లిదండ్రుల జాబ్ కార్డులోనే మేజర్లుగా వున్నారు. అంటే ఒక ఇంటిలో రెండు కుటుంబాలువున్నా, ఆ 100 రోజుల పనినే ఆ రెండు కుటుంబాలు పంచుకోవాలి. అదే విడివిడిగా జాబ్ కార్డులు వుంటే వారు 200 రోజులు పనిని పొందగలుగుతారు. కాబట్టి క్రొత్త జాబ్ కార్డు కోసం కూడా ధరఖాస్తులను రూపొందించి సమాఖ్య ఈ కార్యకర్తలందరికీ అందించింది.

4. ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. / పెసా డే(రోజు)గా అక్టోబరు 2,3 తేదీలలో గ్రామ పంచాయితీలలో సభలు :

సెప్టెంబరు 10 నుండి ప్రారంభమైన ప్రచార ఉద్యమాన్ని అక్టోబరు 2 మరియు 3 తేదీలలో గ్రామాల్లో (ఆయా పంచాయితీల వీలును బట్టి) ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. / పెసా డేగా నిర్వహించడంతో ముగించాలని తీర్మానించారు. గ్రామ పంచాయితీ స్థాయిలో సభ నిర్వహించి, ఆ సభకు ఉపాధి హామీ సిబ్బంది, పంచాయతీ అధికారులను ఆహ్వానించాలని భావించారు.

5. స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలు : ఈ ప్రచార కార్యక్రమంలో పాల్గొనడానికి గ్రామాల్లో స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చే యువజనులను సమీకరించుకోవాలని, గ్రామాలలో సమావేశాలప్పుడు అక్కడి ప్రజలపై ఆధారపడే ఈ కార్యకర్తలు భోజనం సమకూర్చుకోవాలని కూడా భావించారు.

ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య సభ్యులు నాలుగు జిల్లాలలో మొత్తం 13 మండలాల్లో ఈ ప్రచార కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు. 45 గ్రామ పంచాయితీలకు చెందిన 291 ఆవాస గ్రామాలను కార్యకర్తలు సందర్శించి, ఉపాధి పథకంలో పనిచేసే 5,955 మంది ఆదివాసీ కార్మికులను ముఖాముఖీ కలుసుకొనగలిగారు. ఆదివాసీ ప్రజల నుండి 18 సం|| నిండిన మేజర్లను జాబ్ కార్డులో చేర్పించే ధరఖాస్తులు 1260, క్రొత్త కుటుంబాలకు క్రొత్త జాబ్ కార్డుల కోసం ధరఖాస్తులు 896 కార్యకర్తలు సేకరించగలిగారు.

అక్టోబర్ 2, గాంధీ జయంతిని పురస్కరించుకొని, అక్టోబరు 2,3 తేదీలను ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. / పెసా డే (రోజు/ దినం)గా 35 గ్రామ పంచాయితీలలో నిర్వహించారు. 192 ఆవాస గ్రామాల నుండి 1870 మంది ఆదివాసీ ఉపాధి హామీ కూలీలు, మేట్లు ఈ సభలలో పాల్గొన్నారు.

సేకరించిన ధరఖాస్తులను ఉపాధి హామీ పథకం సిబ్బందికి అందజేసి, మేజర్లను ఇప్పటికే ఉన్న జాబుకార్డుల్లో చేర్పించేందుకు, క్రొత్తగా పెళ్ళయిన జంటలకు క్రొత్త జాబ్ కార్డులు ఇప్పించే ప్రయత్నాలను సమాఖ్య కార్యకర్తలు చేస్తున్నారు. ఇందులో కూడా వీరు విజయం సాధిస్తారని ఆశిద్దాం.

- టి. కాంతారావు
కో-ఆర్డినేటర్, పరిచయ

ఇంటి వెనుక ఇంగువ చెట్టు ఎంత కోసినా గుప్పెడు కాదు? (పొగ)

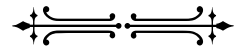
అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుపై రాష్ట్ర స్థాయి సదస్సు

రాజమహేంద్రవరంలోని సుబ్రహ్మణ్యం మైదానంలోని మానం కళా కేంద్రంలో తేది 10-12-2015 అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల దినోత్సవాన్ని అటవీ హక్కుల దినోత్సవంగా జరుపుకోవాలని ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని పలు ఆదివాసీ సమాఖ్యలు నిర్ణయించాయి. దీనికి ముఖ్య అతిథిగా కె.బి.సక్సేనా, విశ్రాంత ఐ.ఎ.ఎస్., గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ, మాజీ ముఖ్య కార్యదర్శి పాల్గొన్నారు. ఆరిక కృష్ణారావు, రాష్ట్ర అధ్యక్షులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్య; పాయం కన్నమ్మ, అధ్యక్షులు, నాట్యాన్ సంఘం; కనుగుల హేమలత, కొండరెడ్డి మహిళా సమాఖ్య; మొలకల విజయసాయి, యానాది సమాఖ్య; సవర సింహాచలం, అధ్యక్షులు, శ్రీకాకుళం జిల్లా ఆదివాసీ సమాఖ్య; తాణంగి ధర్మారావు, గిరిజన సంఘటీత, విజయనగరం జిల్లా; సీదరి శ్రీను, విశాఖ జిల్లా అటవీ హక్కుల సాధనా కమిటీల నుండి ఆదివాసీ యువ నాయకులు సదస్సుకు సారధ్యం వహించగా పల్లె త్రినాధరావు, న్యాయవాది, శారదాదేవి, శక్తి సంస్థ బి. రామకృష్ణరాజు, సమాచార హక్కు ప్రచార ఐక్యవేదిక, గాంధీబాబు, డైరెక్టర్, ఎస్.డి.ఎస్., విస్సా కిరణ్, రైతు స్వరాజ్య వేదిక, రామారావు దొర, రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యుడు ఆదివాసీ రచయితల సంఘం మరియు లయ, యాక్షన్ ఎయిడ్ సంస్థల ప్రతినిధులు, మరికొందరు ప్రముఖులు దీనిలో పాలు పంచుకొన్నారు.

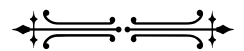
ఆదివాసీలకు చారిత్రక అన్యాయం!

ఉమ్మడి రాష్ట్రం నుండి 13 జిల్లాలతో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఆదివాసీ పెడ్యూల్డ్ ప్రాంతం 9 నుండి 5 జిల్లాలకు తగ్గిపోయింది. దాంతో ఇవాళ ఆదివాసీలను పట్టించుకునే వారు కన్పించడం లేదు.

అడవుల విషయంలో ఆదివాసీలకు చారిత్రక అన్యాయం జరిగిందని భారత పార్లమెంటుకు అంగీకరించింది. బ్రిటీష్ వలస పాలన కాలం నుండి జరుగుతున్న ఈ అన్యాయాన్ని సరిచేయడానికి 2006లో అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని పార్లమెంటు ఆమోదించింది. చట్టాన్నయితే తెచ్చారు గాని దాన్ని అమలు చేయడం మాత్రం మర్చిపోయారు. ప్రభుత్వాలు ఏర్పడడానికి ముందే ఆదివాసీలు అడవులలో జీవిస్తున్నారు. కానీ “ముందొచ్చిన చెవులు కంటే వెనకొచ్చిన కొమ్ములు వాడి” అన్నట్లుగా ఆదివాసీల పల్లెలకు వచ్చిన ప్రభుత్వాలు “అడవులు మావి” మీరు “ఆక్రమణదారు”లని ముద్ర వేసి ఎంతో కాలంపాటు వారికి నరకం చూపించాయి.

రాజమహేంద్రవరంలోని సుబ్రహ్మణ్యం మైదానంలోని మానం కళా కేంద్రంలో తేది 10-12-2015 అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల దినోత్సవాన్ని అటవీ హక్కుల దినోత్సవంగా జరుపుకోవాలని ఆంధ్రరాష్ట్రంలోని పలు ఆదివాసీ సమాఖ్యలు నిర్ణయించాయి. దీనికి ముఖ్య అతిథిగా కె.బి.సక్సేనా, విశ్రాంత ఐ.ఎ.ఎస్., గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ, మాజీ ముఖ్య కార్యదర్శి పాల్గొన్నారు.

తప్పు జరిగిందని అంగీకరించడానికి స్వతంత్ర్య భారతావనికి 65 సంవత్సరాలు పట్టింది. చివరకు అటవీ హక్కుల చట్టం వచ్చి కూడా 9 సం॥రాలు గడుస్తున్నా ఆదివాసీల హక్కుల గుర్తింపు ఇంకా పూర్తికాలేదు.

అటవీ భూముల దారాదత్తం!

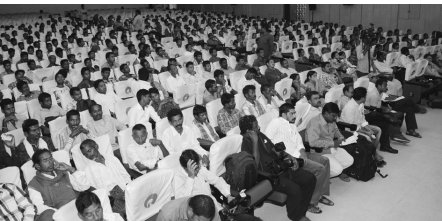
తరతరాలుగా అడవిలో వుండి జీవిస్తున్న ఆదివాసీలకు పట్టా హక్కులు ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వాలకు చేతులు రావడం లేదు కానీ అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులకు, కార్పొరేట్ కంపెనీలకు బంగారపు పళ్ళెంలో పెట్టి అటవీ భూములు వప్పగించేందుకు ఎలాంటి ఆటంకాలు లేవు. 4 ఎకరాల అటవీ భూమి సాగుచేసే ఆదివాసీ చేతిలో పెట్టిన పట్టాలో 0.04 సెంటు కన్పిస్తుంది. పోలవరం ప్రాజెక్టు ముంపు కోసం 10,000 ఎకరాల అటవీ భూమిని ఆఘమేఘాల మీద ఒప్పగించిన అటవీశాఖ, ఆ భూమిలో సెంటు భూమి కూడా ఆదివాసీల సాగులో లేదని పచ్చి అబద్ధం ఆడింది.

ప్రభుత్వం చెపుతున్న లెక్కల ప్రకారమే తేది 31-8-2015 నాటికి అటవీ హక్కుల చట్టం అమలు తీరు ఎంత ఘోరంగా వుందో చూడండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో		దేశం మొత్తం మీద 29 రాష్ట్రాలలో	
అందుకొన్న వ్యక్తిగత క్లయిములు	పట్టాలు ఇచ్చిన క్లయిములు	అందుకొన్న వ్యక్తిగత క్లయిములు	పట్టాలు ఇచ్చిన క్లయిములు
4,00,053	1,67,263 (42%)	42,30,334	16,32,628 (39%)
అందుకొన్న సాముదాయక క్లయిములు	పట్టాలు ఇచ్చిన క్లయిములు	అందుకొన్న సాముదాయక క్లయిములు	పట్టాలు ఇచ్చిన క్లయిములు
10,954	2,107 (19%)	1,06,748	37,260 (35%)

మన రాష్ట్రంలో 4 లక్షల క్లయిములను ఆదివాసీలు దాఖలు చేస్తే పట్టాలు మంజూరైనవి 1లక్షా 67 వేలు మాత్రమే. సాముదాయక హక్కుల పరిస్థితి మరింత ఘోరంగా వుంది. ఆదివాసీలు లేకుండా అడవులు లేవు. అడవులు లేకుండా ఆదివాసీలు లేరు. మనదేశంలో పేదలు ముందుగా “చట్టం” కావాలని పోరాడాలి. ఆ తదుపరి దాన్ని అమలు చేయాలని పోరాడాలి. అడగనిదే అమ్మయినా అన్నం పెట్టదంటారు. అలాగే గొంతెత్తి అడగనిదే ఆదివాసీ హక్కులు, చట్టాలు అమలు కావని అందరూ గుర్తించాలి.

ఆదివాసీల తమ వంతు సహాయం :

ఈ రాష్ట్రస్థాయి సదస్సుకు ఆయా ఆదివాసీ గ్రామాలు తమ తమ ప్రతినిధులను పంపించాయి. వారికి అయ్యే ప్రయాణ ఖర్చులను గ్రామస్థులందరూ చందాలు వేసుకొని సమకూర్చుకొన్నారు. భోజన ఏర్పాటు కోసం ఇంటికి ఒక గ్లాసుడు బియ్యం చొప్పున 100 కేజిలు దానంగా ఇచ్చారు. అలా తమ సొంత ఖర్చులతో దాదాపుగా 500 మంది ఆదివాసీలు ఈ నాలుగు జిల్లాలలో మారుమూల గ్రామాల నుండి సహితం హాజరయ్యారు.

అటవీ మట్టి కలశాలు :

అటవీ భూముల సాగుకు సాక్షికంగా, సదస్సుకు వచ్చే ముందు గ్రామస్థులందరూ సమిష్టిగా అడవికి వెళ్ళి, ఒక చిన్న మట్టి కుండను శుభ్రంగా కడిగి, అలంకరించి సాగురైతుల పొలాల నుండి కొంచెం మట్టిని ఆ కుండలోకి

కూర్చుండి లేవలేదు గాని ఎగసి తాటికాయలు తంతానన్నాడట.

సేకరించి, దానికి గుడ్లతో మూతని కట్టి ఆ కలశాన్ని సాంప్రదాయక వాయిద్యాలతో, ఆటపాటలతో గ్రామం మధ్యకు తెచ్చి, గ్రామ ప్రజలందరు దాని చుట్టూ చేరి “అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని అమలుపర్చాలి! అమలు పర్చాలి, అమలు పర్చాలి!”, “సాగుభూమికి పట్టాలు ఇవ్వాలి! ఇవ్వాలి, ఇవ్వాలి.” “జై ఆదివాసీ - జై జై ఆదివాసీ” అంటూ నినాదాలు చేసారు. ఆ తరువాత ఈ కలశాన్ని తమ గ్రామ ప్రతినిధుల ద్వారా ఈ రాష్ట్ర సదస్సుకు పంపించారు.

సదస్సు : ఉదయం 10.00 గం.లకు ఆనం కళాక్షేత్రంలో సదస్సు ప్రారంభమైంది. ముందుగా ఆదివాసీ ప్రతినిధులు మాట్లాడుతూ అటవీ హక్కుల అమలులో తాము ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులను సదస్సు ముందుంచారు. ముఖ్యంగా ధరఖాస్తుల తిరస్కరణ, అతి తక్కువ విస్తీర్ణానికి పట్టాలు ఇవ్వడం, అటవీశాఖ తొలగింపులు, వేధింపులు మరియు అటవీ ఫలసాయం వినియోగంలో జి.సి.సి. నుండి ఎదురవుతున్న ఇబ్బందులు, సాముదాయక హక్కుల నిరాకరణ మొదలగునవి సమస్యలు వివరించారు.

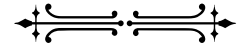
చట్టం అమలుకు ఉద్యమం తప్పనిసరి!

కేంద్ర ప్రభుత్వ మాజీ కార్యదర్శి, సీనియరు విశ్రాంత ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారి అయిన శ్రీ కె.బి. సక్సేనా కీలక ప్రసంగం చేసారు. పార్లమెంటు ఇచ్చిన అటవీ హక్కులు గుర్తింపు చట్టం అమలుకోసం ఆదివాసీలందరూ సమిష్టిగా ఉద్యమించాలని పిలుపు నిచ్చారు. అడవులపై ఆదివాసీల హక్కులు ప్రభుత్వాలు ఏర్పడక ముందే వున్నాయని, వాటిని గుర్తించి, గౌరవించడమే ప్రభుత్వాలు, ప్రభుత్వ అధికారుల బాధ్యతని ఆయన గుర్తు చేసారు. అంతే గాక అడవుల యాజమాన్యం ప్రభుత్వ అధికారుల చేతిలో గాక ఆదివాసీల చేతిలో వుండాలని, అప్పుడు మాత్రమే అటవీ యాజమాన్యం ప్రజాస్వామీకరించబడుతుందని సక్సేనా అభిప్రాయపడ్డారు.

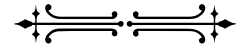
అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం సక్రమంగా అమలుకాకపోవడానికి చట్టం ఇచ్చిన హక్కులపై ఆదివాసీలకు సరైన అవగాహన లేకపోవడం, చట్టాన్ని అమలు పర్చవలసిన అధికారులకు స్పష్టత, ఆసక్తి లేకపోవడం ప్రధాన కారణాలని ఆయన అన్నారు. అటవీభూముల విషయంలో ఆసక్తి గల అటవీశాఖ, గనుల శాఖ వంటి ప్రభుత్వ శాఖలతో పోల్చి చూసినప్పుడు ఆదివాసీల సంక్షేమం కోసం పని చేయవలసిన గిరిజన సంక్షేమ శాఖ బలహీనంగా వుందని అన్నారు. అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుకు “నోడల్” ఏజెన్సీగావున్న గిరిజన సంక్షేమ శాఖ ఇతర ప్రభుత్వశాఖలను ఆదేశించగలిగే స్థితిలో లేదని అన్నారు. అటవీ హక్కుల చట్టం అమలులో అటవీశాఖ అన్నిరకాల ఆటంకాలను కల్పిస్తున్నారని, జిల్లా స్థాయిలో సమన్వయం చేయవలసిన జిల్లా కలెక్టర్లు ఎలాంటి ఆసక్తిని చూపించటం లేదని సక్సేనా అన్నారు.

బొగ్గు, చమురు వంటి ఇంధన వనరుల కోసం అటవీ భూములను ఉపయోగించే సందర్భంలోను, అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను చేసుకుంటున్నప్పుడు భారత ప్రభుత్వం ఆ అటవీ భూములపై జీవిస్తున్న ఆదివాసీలకు నష్టపరిహారం, పునరావాసాలను గూర్చి పట్టించుకోవటం లేదని, ఆ కారణంగా ఆదివాసీలకు ‘చారిత్రక అన్యాయం’ కొనసాగుతూనే వుందని సక్సేనా అన్నారు.

తన సుదీర్ఘమైన ప్రసంగంలో సక్సేనా చట్టం అమలుకోసం కొన్ని నిర్దిష్టమైన ప్రతిపాదనలను సభ ముందు వుంచారు. అటవీ హక్కుల చట్టం అమలును తరుచూ పర్యవేక్షించడానికి రాష్ట్ర స్థాయిలో ఒక ప్రత్యేక కమీషనరును ఏర్పాటు చేయడం, తేలికగా అర్థమయ్యేలా ఆయా ప్రాంతీయ భాషలలో ఒక ‘మేన్యువల్’ (పుస్తకం) రూపొందించటం, గ్రామ పంచాయితీ స్థాయిలో చట్టం అమలుకోసం పనిచేసే “కార్యకర్త”లను నియమించడం

అడవులపై ఆదివాసీల హక్కులు ప్రభుత్వాలు ఏర్పడక ముందే వున్నాయని, వాటిని గుర్తించి, గౌరవించడమే ప్రభుత్వాలు, ప్రభుత్వ అధికారుల బాధ్యతని ఆయన గుర్తు చేసారు. అంతే గాక అడవుల యాజమాన్యం ప్రభుత్వ అధికారుల చేతిలో గాక ఆదివాసీల చేతిలో వుండాలని, అప్పుడు మాత్రమే అటవీ యాజమాన్యం ప్రజాస్వామీకరించబడుతుందని సక్సేనా అభిప్రాయపడ్డారు.

చేయాలని ఆయన సూచించారు.

తెలుగు రాష్ట్రం రెండు రాష్ట్రాలుగా విడిపోవడంతో ఆదివాసీ ప్రాంతాలు కూడా చీలిపోయాయని అయితే రెండు రాష్ట్రాలలోని ఆదివాసీ ప్రజలు ఐక్యంగా కృషిచేయవలసిన అవసరం వుందని సక్సేనా సూచించారు. అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుకోసం ఆదివాసీలు చేసే అన్ని న్యాయమైన ఉద్యమాలకు తన సంపూర్ణ మద్దతు వుంటుందని ఆయన హామీ ఇచ్చారు. అనంతరం మరికొంతమంది ప్రజా సంఘాల ప్రతినిధులు కూడా చట్టం అమలులో ఆదివాసీలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను వేదిక ముందుంచారు. చర్చలు ముగిసిన వెంటనే ఆదివాసీ సమాఖ్యలు, కార్యకర్తలు, ప్రజలు ప్రతిపాదించిన కొన్ని తీర్మానాలను సభ ఆమోదించింది.

సభ ఆమోదించిన తీర్మానాలు

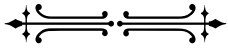
- ✧ అటవీ హక్కుల చట్టం అమలు తీరుపై రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి సమగ్ర సమీక్షను నిర్వహించాలి.
- ✧ చట్టం అమలు తీరును పర్యవేక్షించుటకు రాష్ట్రస్థాయిలో ఒక ప్రత్యేక కమీషనరును నియమించాలి.
- ✧ సబ్ డివిజనల్, జిల్లా కమిటీ సమావేశాలను క్రమం తప్పకుండా నిర్వహించాలి.
- ✧ 2 ఎకరాల కంటే తక్కువ ఇచ్చిన ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్ పట్టాలపై రీ-సర్వే నిర్వహించాలి.
- ✧ అటవీ గ్రామాలను రెవిన్యూ గ్రామాలుగా మార్చాలి.
- ✧ వ్యక్తిగత, సాముదాయక హక్కులను గుర్తించాలి.
- ✧ గ్రామ సభల వారీగా అటవీ హక్కుల కమిటీలను ఏర్పాటు చేయాలి.
- ✧ అటవీ హక్కుల పట్టాలపై వ్యవసాయక పంటరుణాలను అందజేయాలి.
- ✧ చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తుల రవాణాకు గ్రామసభకు గల అధికారాలను గుర్తించి గౌరవించాలి.
- ✧ వెదురు రవాణాకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆదేశాలను అటవీశాఖ గుర్తించాలి.

ముగింపు : సాయంత్రం 3 గంటలకు ఈ 500 మంది ఆదివాసీలు కలసి సమావేశ స్థలం నుండి పుష్కరగాట్ మీదుగా దేవి చౌక్ వరకూ “అటవీ హక్కుల చట్టం ఖచ్చితంగా అమలు జరపాలంటూ నినాదాలతో, సంప్రదాయ వాయిద్యాలతో రాజమండ్రి నగర వీధిలో ఒక ఊరేగింపు తీయడంతో సదస్సు ముగిసింది.

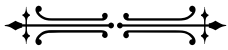

అభినందనలతో...

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదివాసీ సంఘాల సమాఖ్యలు

అటవీ హక్కుల చట్టం అమలు తీరుపై రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి సమగ్ర సమీక్షను నిర్వహించాలి. చట్టం అమలు తీరును పర్యవేక్షించుటకు రాష్ట్రస్థాయిలో ఒక ప్రత్యేక కమీషనరును నియమించాలి.

ఈ కొండకు ఆ కొండకు ఇనుప గొలుసు? (నల్ల చీమల బారు)

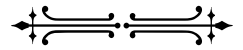
కీలక చట్టాలపై ఆదివాసీ యువతకు శిక్షణ

తూర్పు గోదావరిజిల్లా వై. రామవరం మండలంలో రహదారి సౌకర్యం లేని గ్రామం బొడ్డగండి. ఇది ఒక కొండరెడ్డి గ్రామం. గ్రామానికీ చుట్టూ కొండలు, కొండగెడ్డలతో నిండివున్న గ్రామం బొడ్డగండి. అలాంటి ఈ గ్రామం చుట్టూవున్న మరో 10 గ్రామాల నుండి 60 మంది కొండరెడ్డి యువకులను సమీకరించి, నవంబరు 19 నుండి 21 వరకు మూడు రోజులపాటు లయ సంస్థ ఒక శిక్షణా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. ఇందుకు బొడ్డగండి కొండరెడ్డి ఆదివాసీలు తమ పూర్తి సహకారాన్ని అందించారు. 100 రోజులు పనికి హామీ ఇస్తున్న మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం, అటవీ భూములకు హక్కులు గుర్తించే 'అటవి హక్కుల చట్టం (ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్.) 2006', 'మన ఊరిలో మన రాజ్యం' స్ఫూర్తిని ఇస్తున్న పంచాయితీ నాన్ షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల విస్తరణ చట్టం (పెసా)పై ఆదివాసీలకు ప్రాథమిక అవగాహన కల్పించడం ప్రధాన లక్ష్యంగా శిక్షణా శిబిరం జరిగింది.

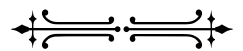
ఈ మూడు రోజుల శిక్షణ కార్యక్రమాన్ని 19వ తేదీ ఉదయం శిక్షణలో పాల్గొంటున్న యువకులు మరియు గ్రామస్థుల సమక్షంలో శరంకోట అబ్బాయిరెడ్డి మహాత్మాగాంధీ చిత్రపటానికి పూలమాల వేయడం ద్వారా ప్రారంభించారు. మొదటి రోజు శిక్షణలో కొండరెడ్డి యువకులు పథకంలోని హక్కులు, సౌకర్యాలు, రాజీలేని సూత్రాలను గూర్చి తెలుసుకున్నారు. అంతేకాక ఐదు రకాలైన ధరఖాస్తులను గూర్చి తెలుసుకొని వాటిని ఎలా వ్రాయాలో ఒక గ్రూపుగా అభ్యాసం చేశారు. అవి

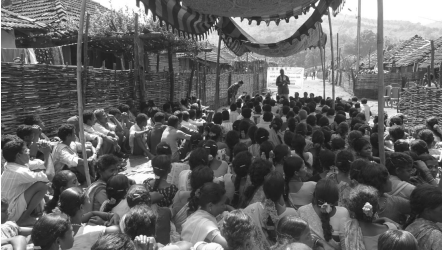
1. కొత్త జాబ్ కార్డుకు ధరఖాస్తు
2. 18 సం||లు నిండిన మేజర్లను వారి తల్లిదండ్రుల జాబ్ కార్డుల్లో చేర్చుటకు ధరఖాస్తు,
3. పని పొందడానికి "పనికి ధరఖాస్తు"
4. 15 రోజులలో పని కల్పించని యెడల "నిరుద్యోగ భృతి"కి ధరఖాస్తు.
5. చేసిన పనికి 15 రోజులలో వేతనం ఇవ్వని యెడల "నష్టపరిహారానికి ధరఖాస్తు"లను వ్రాసే నైపుణ్యాలను ఆదివాసీ యువకులు నేర్చుకున్నారు.

రెండవరోజు శిక్షణలో ఉపాధి హామీ పథకంలో ప్రతి కుటుంబానికి 100 రోజుల పని పొందడంతో బాటు ప్రతి పని దినానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన 189/- రూ||లు

100 రోజులు పనికి హామీ ఇస్తున్న మహాత్మాగాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం, అటవీ భూములకు హక్కులు గుర్తించే 'అటవి హక్కుల చట్టం (ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్.) 2006', 'మన ఊరిలో మన రాజ్యం' స్ఫూర్తిని ఇస్తున్న పంచాయితీ నాన్ షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతాల విస్తరణ చట్టం (పెసా)పై ఆదివాసీలకు ప్రాథమిక అవగాహన కల్పించడం ప్రధాన లక్ష్యంగా శిక్షణా శిబిరం జరిగింది.

పొందాలంటే, ముందుగా కొలతలపై సరైన అవగాహన ఉండాలని గుర్తించారు. ఇందుకోసం కొలత టేపు, క్యాలిక్యులేటరు (లెక్కల యంత్రం)లను ఉపయోగించి, పనికి మార్కింగ్ చేసే విధానం, పనిచేసిన తరువాత ఎంత పని జరిగిందో, అందుకు ఎంత వేతనం లభిస్తుందో లెక్కకట్టే పద్ధతులపై శిక్షణను పొందారు. గ్రామానికి ఒక టేపు చొప్పున 10 గ్రామాలకు కొలతల టేపులను “లయ” సంస్థ వారికి అందజేసింది.

ఉపాధి హామీ పథకంతో బాటు, అటవీ భూమిపై హక్కులను గుర్తించే అటవీ హక్కుల చట్టం, పెసా చట్టాలపై కూడా శిక్షణా కార్యక్రమం జరిగింది.

కొండరెడ్డి సభ

మూడవ రోజు మధ్యాహ్నం బొడ్డగండి గ్రామంలో కొండరెడ్డి ఆదివాసీల సభ ఒకటి నిర్వహించబడింది. ఈ సభకు చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల నుండి 200 మంది ఆదివాసీ రైతులు హాజరైనారు, దీనికి అధ్యక్షత వహించిన శరంకోట అబ్బాయిరెడ్డి కొండరెడ్డి గ్రామాల్లో వీరు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను వివరించారు. ఈ శిక్షణా కార్యక్రమానికి రిసోర్స్ పర్సన్ గా వ్యవహరించిన శ్రీ పి.ఎస్. అజయకుమార్ రాష్ట్రంలోని మొత్తం ఆదివాసీలు ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితులను వివరించారు.

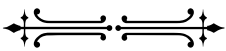
ముఖ్యంగా ఉపాధి హామీ పథకంలో చేసిన పనికి వేతనాలు అందకపోవడం, అటవీ హక్కుల చట్టం వచ్చి చాలా కాలం అయినా ఇంతవరకు ఆదివాసీలకు పట్టా హక్కులు కల్పించకపోవడాన్ని ఈయన ప్రస్తావించారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాని 11 ఏజెన్సీ మండలాల్లో ఆదివాసీలకు ఇవ్వవలసిన ఉపాధి వేతనం 3కోట్లు పైగా వున్నదని, దీన్ని వెంటనే చెల్లించమని కోరుతూ జిల్లా కలెక్టరుకు, ఐ.టి.డి.ఎ. రంప చోడవరం పి.ఓ.కు లేఖలు వ్రాసామని ఈ సందర్భంగా ఆయన తెలిపారు. ఆదివాసీలు ముఖ్యంగా చదువుకున్న యువత చట్టాలపై అవగాహన పెంచుకోవాలని, హక్కులు సాధించుకోవడానికి ప్రజలతో కలసి పనిచేయాలని విజ్ఞప్తి చేసారు. ఆయా గ్రామాల నుండి స్పందన వస్తే ఎంతటి మారుమూల ప్రాంతాలలోనైనా ఇటువంటి శిక్షణ కార్యక్రమాలు మరిన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి తాము సిద్ధంగా వున్నామని అన్నారు.

డిసెంబరు 10, రాజమండ్రి సదస్సు

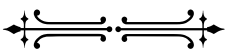
డిసెంబరు 10, అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకొని రాజమండ్రిలో అటవీ హక్కుల చట్టం అమలుపై రాష్ట్రస్థాయి సదస్సు జరుగుతుందని, దీనిలో అందరూ పాల్గొనాలని అజయ్ కుమార్ సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేసారు. మూడు రోజుల శిక్షణా కార్యక్రమంలో ‘పరిచయ’ క్షేత్రస్థాయి సమన్వయ కర్తలు ఈ గౌరీశంకర్ మరియు ఎ. పద్మావతి పాల్గొని వివిధ అంశాలపై శిక్షణకు సహకరించారు.

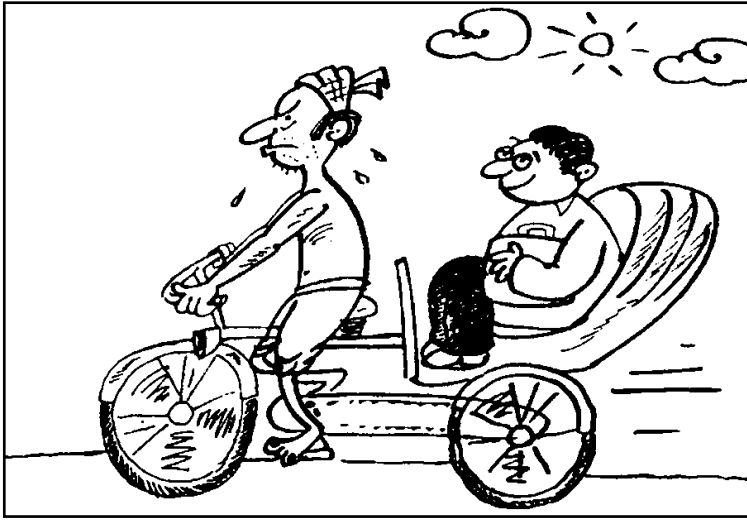

ఈ. గౌరీశంకర్, కో-ఆర్డినేటర్
పరిచయ, లయ

మూడవ రోజు
మధ్యాహ్నం బొడ్డగండి
గ్రామంలో కొండరెడ్డి ఆదివాసీల
సభ ఒకటి నిర్వహించబడింది.
ఈ సభకు చుట్టుప్రక్కల
గ్రామాల నుండి 200 మంది
ఆదివాసీ రైతులు హాజరైనారు,
దీనికి అధ్యక్షత వహించిన
శరంకోట అబ్బాయిరెడ్డి
కొండరెడ్డి గ్రామాల్లో
వీరు ఎదుర్కొంటున్న
సమస్యలను వివరించారు.

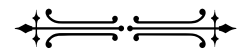

అసంఘటిత కార్మికులకు సంక్షేమ పథకాలు

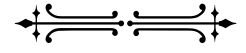
ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు సంస్థలలో ఉద్యోగాలు చేసుకుంటూ నెలవారిగా జీతాలు తీసుకొనే వారిని సంఘటిత కార్మికులు అంటారు. అలాకాకుండా వివిధ రకాల రోజువారీ కూలి పనులు, వ్యక్తిగత సేవలు, వృత్తులు చేసుకొని బ్రతికే వారిని అసంఘటిత కార్మికులు అంటారు. వ్యవసాయ రంగంలో పనిచేసే కూలీలు, ఇళ్ళు, భవనాలు, రోడ్లు మొదలైన నిర్మాణ పనులు చేసుకొనే కార్మికులు, ఇళ్ళల్లో పని మనుషులు, చిన్న, చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకొనేవారు మొదలైన వారంతా దీని క్రిందకే వస్తారు. నేషనల్ శాంపిల్ సర్వే సంస్థ నిర్వహించిన ఒక సర్వే ప్రకారం 2004-05 సంవత్సరం నాటికి దేశంలో 43.3 కోట్ల మంది అసంఘటిత కార్మికులు ఉన్నారు. అంటే దేశంలోని మొత్తం కార్మిక వర్గంలో ప్రతి 100 మందిలో 94 మంది అసంఘటిత కార్మికులే.

దేశంలో ఇంత ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్న అసంఘటిత కార్మికుల సంక్షేమం కోసం భారత ప్రభుత్వం 2008లో అసంఘటిత కార్మికుల సామాజిక భద్రతా చట్టం ఒకటి చేసింది. ఈ చట్టం క్రింద, అసంఘటిత కార్మికుల జీవితం / మరణం, అంగవైకల్యం వంటి సమస్యలు, ఆరోగ్యం, ప్రసూతి ప్రయోజనాలు, వృద్ధాప్య పింఛను మరియు ప్రభుత్వం నిర్ణయించే ఇంకా ఏవైనా ఇతర ప్రయోజనాలకు సంబంధించి అవసరమైన సలహాలు ఇవ్వడానికి ఒక జాతీయ సామాజిక భద్రతా మండలి కూడా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈ చట్టం మూలంగా దేశంలోని అసంఘటిత కార్మికుల కుటుంబాలకు విద్యా, వైద్యం, ఆరోగ్యం, ఇతర సామాజిక భద్రతా సేవలను అందించడానికి వేరు వేరు పేర్లతో వివిధ రకాల సామాజిక భద్రతా పథకాలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. వాటి వివరాలు కొన్ని ఇక్కడ చూద్దాం.

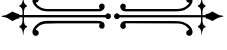
- 1) **వివాహ కానుక పథకం** : ఒక అసంఘటిత కార్మికుని లేక మహిళా కార్మికురాలి కుమార్తె వివాహ సందర్భంలో ఆ అమ్మాయి పేరున మూడేళ్లకు ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ రూపంలో రూ. 20 వేల రూపాయల ధన సహాయం అందజేస్తారు.
- 2) **విద్యా ప్రోత్సాహక పథకం** : ఈ కార్మికుల కుటుంబాలకు చెందిన పిల్లలకు ప్రతిభ ఆధారంగా ఉపకార వేతనాలు అందజేస్తారు. పాలిటెక్నిక్, ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, లా, బి.ఎస్సీ (అగ్రికల్చర్) వెటర్నరీ, నర్సింగ్, హార్టికల్చర్, బి.ఎ. ఎం.ఎస్., డి.ఎం.ఎల్.టి., ఎం.ఎల్.టి., బీఫార్యూసీ, బి.ఎస్.సీ, ఎం.ఎస్సీ, బి.బి.ఎం, ఎం.బి.ఎ.,

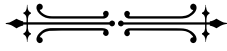
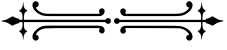
వ్యవసాయ రంగంలో పనిచేసే కూలీలు, ఇళ్ళు, భవనాలు, రోడ్లు మొదలైన నిర్మాణ పనులు చేసుకొనే కార్మికులు, ఇళ్ళల్లో పని మనుషులు, చిన్న, చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకొనేవారు మొదలైన వారంతా దీని క్రిందకే వస్తారు. నేషనల్ శాంపిల్ సర్వే సంస్థ నిర్వహించిన ఒక సర్వే ప్రకారం 2004-05 సంవత్సరం నాటికి దేశంలో 43.3 కోట్ల మంది అసంఘటిత కార్మికులు ఉన్నారు. అంటే దేశంలోని మొత్తం కార్మిక వర్గంలో ప్రతి 100 మందిలో 94 మంది అసంఘటిత కార్మికులే.

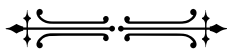
పి.ఎం.హెచ్.ఎస్. కోర్సులు చదువుతున్నవారు ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందవచ్చు.

దీర్ఘకాలిక వ్యాధులకు
(గుండె, కాలేయం, కేన్సర్,
బ్రెయిన్ ట్యూమర్,
పక్షవాతం, కిడ్నీ,
ఫెయిల్యూర్ ట్రూమా,
ఎయిడ్స్ లాంటి జబ్బులకు)
చికిత్స నిమిత్తం
రూ॥ 50 వేల వరకూ
అందజేస్తారు.

ప్రమాదం కారణంగా
పనిలో అంగవైకల్యం
పొందిన కార్మికులకు
ఈ పథకం ద్వారా రూ॥ 2.50
లక్షలు వరకు ఆర్థిక సహాయం
అందజేస్తారు. 25 నుంచి
40 శాతం అంగవైకల్యం పొందితే
రూ॥ 1.25 లక్షలు,
41 నుంచి శాతం 49 శాతం
వరకు రూ॥ 1.75 లక్షలు,
50 శాతం దాటితే
రూ॥ 2.50 లక్షలు ఇస్తారు.

- 3) వైద్య సహాయం : దీర్ఘకాలిక వ్యాధులకు (గుండె, కాలేయం, కేన్సర్, బ్రెయిన్ ట్యూమర్, పక్షవాతం, కిడ్నీ, ఫెయిల్యూర్ ట్రూమా, ఎయిడ్స్ లాంటి జబ్బులకు) చికిత్స నిమిత్తం రూ॥ 50 వేల వరకూ అందజేస్తారు.
- 4) వికలాంగులైన కార్మికుల పిల్లలకు ప్రోత్సాహం : వీరి పిల్లలు ఏ తరగతి / కోర్సు చదువుతున్న వారికైన సంవత్సరానికొకసారి రూ॥ 10 వేలు స్కాలర్షిప్ రూపంలో అందజేస్తారు.
- 5) ప్రమాద మరణ ఆర్థిక సాయం : ఈ కార్మికులు ఎవరైనా ప్రమాదంలో మరణిస్తే, వారి కుటుంబానికి ఈ పథకం ద్వారా రూ॥ 5 లక్షలు అందజేస్తారు, కార్మిక సంక్షేమ మండలి నుంచి 3 లక్షలు ప్రధానమంత్రి సురక్ష నుంచి 2 లక్షలు ఇస్తారు.
- 6) సహజ మరణం సంభవిస్తే : అసంఘటిత కార్మికులు ఎవరైనా సహజంగా మరణించిన సందర్భంలో వారి కుటుంబ సభ్యులకు ఈ పథకం క్రింద రూ॥ 20 వేలు ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తారు.
- 7) అంత్యక్రియలకు సహాయం : ఈ కార్మికులు ఎవరైనా మరణిస్తే, మరణించిన కార్మికుని, కార్మికురాలి అంత్యక్రియల ఖర్చులకు రూ॥ 10 వేలు సహాయం అందజేస్తారు.
- 8) అంగవైకల్యానికి ఆర్థిక సహాయం : ప్రమాదం కారణంగా పనిలో అంగవైకల్యం పొందిన కార్మికులకు ఈ పథకం ద్వారా రూ॥ 2.50 లక్షలు వరకు ఆర్థిక సహాయం అందజేస్తారు. 25 నుంచి 40 శాతం అంగవైకల్యం పొందితే రూ॥ 1.25 లక్షలు, 41 నుంచి శాతం 49 శాతం వరకు రూ॥ 1.75 లక్షలు, 50 శాతం దాటితే రూ॥ 2.50 లక్షలు ఇస్తారు.
- 9) ప్రసూతి సహాయం : ప్రసవించిన మహిళా కార్మికురాలికి తొలి రెండు కాన్పులకు ఒక్కొక్క దానికి 5వేలు చొప్పున మొత్తం రూ॥ 10 వేలు (ఇద్దరు పిల్లల వరకు మాత్రమే) ఆర్థిక సాయం అందజేస్తారు.
- 10) ఆదర్శ కుటుంబ ప్రోత్సాహం : ఎవరైనా ఒక అసంఘటిత కార్మికురాలు / కార్మికుని భార్య, కార్మికురాలి భర్త కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్ చేయించుకొంటే, అలా చేయించుకున్నందుకు వారికి 5 వేలు ఆర్థిక సాయం అందిస్తారు.
- 11) వార్షిక క్రీడోత్సవాలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు : వివిధ కర్మాగారాలు, సంస్థల్లో పనిచేస్తున్న అసంఘటిత కార్మికుల్లో క్రీడాస్ఫూర్తి నింపేందుకు ప్రతి సంవత్సరం వార్షిక క్రీడోత్సవాలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించి, పోటీల్లో గెలుపొందినవారికి బహుమతులు అందజేస్తారు.

మండంగి చిన్నారావు & బిడ్డిక సూర్యం
దీసరి జన చైతన్య సంఘం, మల్లుగూడ గ్రామం
సెల్ : 94943 26024

వీరంతా ఎలుక బొక్కలే? (పట్టి మంచం)

వార్తలు - విశేషాలు

“తూర్పు ముఠా మన్యంలో ఆదివాసీ సంఘాల ఐక్యత సదస్సు”

విజయనగరం జిల్లా కురుపాం మండలం తూర్పు ముఠా ఏజన్సీ మారుమూల ఆదివాసీ గ్రామమైన 'టొంపలపాడు'లో తేది 19-11-2015న గురువారం జరిగిన ఆదివాసీ సంఘాల ఐక్యత సదస్సుకు విజయనగరం జిల్లా పరిషత్ చైర్పర్సన్, ఆదివాసీల ముద్దుబిడ్డ శ్రీమతి శోభ స్వాతిరాణి ముఖ్య అతిథిగా హాజరైనారని ఎ.పి. ఆదివాసీ చైతన్య సేవాసంఘం నాయకులు ఆరిక సూర్యనారాయణ, ఆరిక విప్లవ్ కుమార్, బిడ్డిక కడాయి తెలిపారు.

ముందుగా జిల్లా పరిషత్ చైర్పర్సన్ స్వాతిరాణి గారికి ఆదివాసీ సాంప్రదాయాలైన డప్పు, తుడుం, కిన్నెర, పినారకర్ర తదితర వాయిద్యాలతో పాటు “థింసా” నృత్యం ప్రదర్శిస్తూ ఘన స్వాగతం పలుకుతూ, ఆదివాసీల సాంప్రదాయంతో పూలదండలు మెడలో వేసి నుదుటన బొట్టు పెట్టి జేజేలు స్వాగతం పలికారు. అనంతరం కార్యక్రమాన్ని సంఘం ఉత్తరాంధ్ర ప్రధాన కార్యదర్శి ఆరిక విప్లవకుమార్ ప్రారంభించారు. జిల్లా పరిషత్ చైర్పర్సన్ గారు ఇంతవరకు ఎవరు రాని, ఈ మారుమూల ఆదివాసీ గ్రామానికి రావడం చాలా సంతోషకరమని, అలాగే ఇక్కడ ప్రధాన సమస్యలైన రోడ్లు, త్రాగునీరు, సాగునీరు, పెన్షన్లు, ఇండ్లు మంజూరు వంటివి పరిష్కరించి ఆదివాసీల అభివృద్ధికి కృషి చేయాలని కోరారు.

తదుపరి బిడ్డిక కడాయి (గిరిజన సంఘ నాయకులు) మాట్లాడుతూ మా తూర్పు ముఠా ఆదివాసీ ప్రాంతానికి ప్రభుత్వం నుండి ఏ పథకాలు అందడం లేదని, దశాబ్దాలు గడుస్తున్నా, అధికారులకు ఇచ్చిన వినతిప్రతాలకు సమాధానాలు రావడం లేదని అన్నారు. తిత్తిరి పంచాయితీలో అనేక గ్రామాలకు రహదారులు అధ్వాన్నంగా ఉన్నందున కనీసం 108 అంబులెన్స్ కూడ రాకపోవడం వలన సకాలంలో వైద్యం అందక ప్రతీయేటా ఎంతోమంది ఆదివాసీలు మృత్యువాత పడుతున్నారని అన్నారు. ఇప్పటికైనా ఈ ప్రాంత ఆదివాసీ గ్రామాలకు రహదారి సౌకర్యం కల్పించాలని చైర్పర్సన్ను కోరారు.

అనంతరం ఆదివాసీలను ఉద్దేశించి జిల్లా పరిషత్ చైర్పర్సన్ మాట్లాడుతూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆదివాసీల అభివృద్ధి కోసం కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చుపెడుతుందని, ఆదివాసీ యువతీ యువకులు చదువుపట్ల శ్రద్ధ చొప్పించి, తన గ్రామాలను వదలి బైట చదువుకోవడానికి అలవాటు పడాలని అన్నారు. మీ ప్రాంత సమస్యలైన రహదారులు, త్రాగునీరు, సాగునీరు సమస్యలు పరిష్కరించుటకు జిల్లా పరిషత్ నిధులు నుండి ప్రత్యేకంగా నిధులు ఖర్చుపెడతామని హామి యిచ్చారు. అలాగే పెన్షన్, రేషన్ కార్డులు, ఇండ్లు మంజూరు చేయుటకు కృషి చేస్తానని అన్నారు. ఆదివాసీలు ఐక్యతతో ఉంటూ, న్యాయమైన హక్కులు కోసం న్యాయపోరాటం చేసి సాధించుకోవలసిన అవసరం మనందరిపైన ఉందని, అన్నారు. ఆదివాసీల మనోభావాలకు ముప్పు వాటిల్లే విధంగా మన్యప్రాంతంలో బాక్సైట్ తవ్వకాలు జరగవని అన్నారు. దశాబ్దాల తరబడి నుండి ఈ పచ్చని మారుమూల కొండ ప్రాంతాల్లో ఆదివాసీలు దుర్బలమైన జీవితం గడుపుతూ అభివృద్ధికి ఆమడదూరంలో దుర్బలమైన జీవితం గడుపుతున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేసారు. ఆదివాసీల అభివృద్ధి కోసం ఒక ఆదివాసీ బిడ్డగా తన వంతు కృషి చేస్తానని హామి యిచ్చారు.

- ఆరిక సూర్యనారాయణ

బాక్సైట్ మైనింగుపై మేధావుల చర్చ

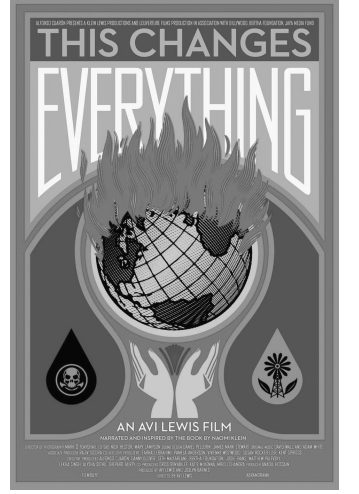
విశాఖ ఏజెన్సీలో బాక్సైట్ గనుల త్రవ్వకం పది సంవత్సరాల క్రితం కూడా ఒకసారి తెరమీదకు వచ్చి ఎంతో గందరగోళాన్ని రేపింది. అనేక ఆందోళనలు, ర్యాలీలు, విజ్ఞాపనలు, ప్రజా ఉద్యమాల అనంతరం తాత్కాలికంగా సద్దుమణిగింది. ఈ పితలాటకం తిరిగి ఇప్పుడు మరింత ఉధృతంగా మన ముందుకు రావడం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీచేయడం అన్నీ చకచకా జరిగిపోతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో తేది 18-11-2015 తేదిన విశాఖపట్నంలోని పౌర గ్రంథాలయంలో బాక్సైట్ త్రవ్వకం వల్ల సంభవించబోయే పర్యవసానాలపై కొంతమంది మేధావుల చర్చ జరిగింది. పీపుల్స్ ఫర్ ఇండియా ఫోరమ్ ఈ చర్చను నిర్వహించింది. ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు మాజీ కులపతి ఆచార్య కె.వి. రమణ చర్చకు సమన్వయకర్తగా వ్యవహరిస్తూ, భావోద్దేశాలతో కాకుండా, ఒక శాస్త్రీయమైన దృష్టితో సమస్యను చర్చించడం, అలాగే ఇక్కడి జంతు, వృక్ష జీవజాలకు, వాతావరణానికి, సమజానికి, ఆదివాసీ జీవనం, సంస్కృతులకు హానికరంకాని పద్ధతి ఏదైనా గనుల త్రవ్వకానికి వుండా అనే అంశంపై దృష్టి పెట్టడం ముఖ్యమని సభ్యులను కోరారు.

ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ కి చెందిన హైడ్రోజియాలజీ శాఖలో పనిచేసిన ఆచార్య జి. కృష్ణారావు, యాంత్రాపాలజీ విభాగం నుండి ఆచార్య సుబ్రమణ్యం, బాంకు ఉద్యోగుల సంఘం నుండి జి. రామచంద్రారావు, పౌరహక్కుల సంఘం నుండి రమ, జనచేతన నుండి చంద్రశేఖర రావు, బీమా ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షులు, శ్రీ గణేష్, గృహ నిర్మాణ సంస్థ విశ్రాంత ఉద్యోగి రామమూర్తి, విశాఖ ఫిలిమ్ సొసైటీ కార్యదర్శి శ్రీరమణ, బెటర్ ఫర్ విశాఖఫోరం, గిరిజన ఐక్యవేదిక ప్రతినిధులు మొదలైనవారు దాదాపుగా 30 మంది ఈ చర్చలో పాల్గొన్నారు. వీరంతా గనుల త్రవ్వకం వల్ల ఎదురయ్యే సామాజిక, పర్యావరణ, ఆరోగ్యపరమైన ఇబ్బందులను ఎన్నిటిలో ఏకరువు పెడుతూ, త్రవ్వకాన్ని నిర్వహించే వ్యతిరేకించారు. ఆచార్య కృష్ణారావుగారు మాత్రం ఆధునిక భారీ యంత్ర సామాగ్రిని ఉపయోగించకుండా, మనుషుల ద్వారా గనులను త్రవ్వకాన్ని చేపట్టడం ద్వారా దాని సమర్థవంతమైన వినియోగానికి వున్న కొన్ని అవకాశాలను, దీనికి సంబంధించి ఇతర ప్రాంతాల్లో తనకు తెలిసిన అనుభవాలను వివరించారు. మొత్తం మీద అత్యధిక సభ్యులు విశాఖ ఏజెన్సీలో బాక్సైట్ త్రవ్వకం చేపట్టడం ఏమాత్రం శ్రేయస్కరం కాదని అభిప్రాయపడుతూ ఒక తీర్మానం (డిక్లరేషన్) చేసారు.

తీర్మానం (డిక్లరేషన్)

దిస్ చేంజెస్ ఎవ్రిథింగ్ - చిత్ర ప్రదర్శన

నవంబరు 29, ఆదివారం ఉదయం 10.00 గంటలకు ద్వారకానగర్ లోని విశాఖ పౌరగ్రంథాలయంలో విశాఖ ఫిల్మ్ సొసైటీ మరియు మానవ హక్కుల సంఘం కలసి “దిస్ చేంజెస్ ఎవ్రిథింగ్” చిత్రాన్ని ప్రదర్శించాయి. ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రజలను కలవరపెడుతున్న సమస్య పర్యావరణ పరివర్తన. భూగోళంపై సమస్త ప్రాణికోటికి హాని కలిగించే మహమ్మరి. దీని నివారణకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎన్నో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. కానీ ఆశించిన ఫలితం కనిపించడం లేదు. దీనిలో భాగంగానే ఈ డిశంబరు మొదటివారంలో పారిస్ నగరంలో ప్రపంచదేశాల సదస్సు (COP) కూడా జరిగింది. ఈ సందర్భంలో సమస్యను ఒక భిన్నమైన కోణంలో స్పృశిస్తూ, ప్రజల్లో ఎన్నో ఆలోచనలను రేకెత్తించే ఈ సినిమాను ప్రదర్శించడం జరిగింది.

చిత్ర సారాంశం

పర్యావరణాన్నీ, మానవ జీవితాన్ని విధ్వంసానికి గురిచేస్తున్న వాతావరణ సంక్షోభానికి ద్రుశ్యమానమే ‘దిస్ చేంజెస్ ఎవ్రిథింగ్’. ఇదే పేరుతో వెలువడి ప్రపంచ ఖ్యాతిని పొందిన నఓమీ క్లీన్ పుస్తకం ఆధారంగా ఎవీ లూఇస్ అనే విలేఖరి, చిత్ర దర్శకుడు ఈ సినిమాను రూపొందించారు. ఏ అమానవీయ వ్యవస్థలు ఈ మహా సంక్షోభానికి కారణమయ్యాయో వాటిని సవాలు చేయడానికి, ఆ పరిస్థితులను సరిదిద్దడానికి తగిన అవకాశాన్ని సంక్షోభమే మనముందు ఆవిష్కరించినదని సినిమా చెబుతుంది.

వాతావరణ సంక్షోభం విసురుతున్న పెను సవాలును ఒక విభిన్నమైన దృష్టితో మనకు చూపే అద్భుత ప్రయత్నమే ‘దిస్ చేంజెస్ ఎవ్రిథింగ్’. ఈ చిత్ర సిబ్బంది ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నెలకొన్న చేదు దృశ్యాలను ఒడిసి పట్టుకోవడానికి 211 రోజుల పాటు శ్రమించారు. నాలుగు ఖండాలలో 9 దేశాలు చుట్టి వచ్చారు. వాతావరణ సంక్షోభంపై ఎలుగెత్తి పోరాడుతున్న 7 ప్రజాసమూహాల గాధలను తెరకెక్కించారు. అమెరికాలోని మౌన్టానా పొడరీ నదీ గర్భం నుండి కెనడాలోని అల్బర్టా థార్ శాండ్స్ మీదుగా ప్రయాణించి మన ఉత్తరాంధ్ర సోంపేట ధర్మల్ వ్యతిరేక ఉద్యమాన్ని ప్రేమగా స్పృశించి ఆపై బీజింగుకు మళ్ళుతుంది సినిమా.

వాతావరణ సంక్షోభానికి కారణమౌతున్న కర్బన ఉద్గారాలకూ, చెలామణిలో ఉన్న ఆర్థికవ్యవస్థకూ ఉన్న లంకెను వివరిస్తూ నఓమీ క్లీన్ చేసే అద్భుత కథనం మనల్ని ఆలోచింపజేస్తుంది. విఫలమైన మన ఆర్థిక వ్యవస్థలలో మౌలికమైన మార్పులు జరగడం ద్వారానే వాతావరణ సంక్షోభాన్ని నివారించగలమని నఓమీ క్లీన్ చేస్తూ వస్తున్న ప్రతిపాదనను ఈ సినిమా కడకంటూ ప్రతిబింబిస్తూనే ఉంటుంది.

అద్భుతమైన సినిమాటోగ్రఫి ద్వారా ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న వాతావరణ సంక్షోభ సవాళ్ళను సచిత్రంగా మన ముందుంచుతుంది సినిమా. ఈ అంశంపై వచ్చిన అనేక ఇతర సినిమాలలో లాగా ఈ చిత్రం మనల్ని భయం గుప్పిట్లోకి నెట్టేయదు. బదులుగా అది మనల్ని మరింత శక్తివంతుల్ని చేస్తుంది. మానవ సంబంధాలకూ, జీవన సరళిలో రానున్న మార్పులకూ వాతావరణ సంక్షోభం ఏ విధంగా కేంద్రమౌతున్నది వివరిస్తుంది ఈ చిత్రం.

- విశాఖ ఫిల్మ్ సొసైటీ & ఎచ్.ఆర్.ఎఫ్.